

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

KonSzenzus-oldalakkal

2000 március

TARTALOM

Orvostudományi Tanácsülés

A Doktori Tanács hírei

Elhunyt Paleszter Mária

TDK-konferencia

A Továbbképző Központ hírei

Muzsikáló egészségügyiek

Röviden (szerkesztőktől,
Mess Béla professzortól,
a Tudományos Bizottságtól,
az ODHT-től)

A Szenátus mellett működő
állandó bizottságok

Programok, pályázatok

Intézeti, klinikai hírek

Konszenzus-oldalak

Szeberényi József
a kreditrendszerű oktatásról

Microlaparotomiás cholecyst-
ectomy (Rozsos István)

Kossuth-díj (Keserű Ilona)

Nagy Lajos az egészségügyi
alapellátásról

Munkahelyi Állatkísérleti
Bizottság (Lantos János)

Programok, értesítések,
pályázatok

Berde Botond-Ösztöndíj

Elődeink (Benke József)

Szemészeti Emlékkönyv
(Kuhn Ferenc)

Tiltakozás

AZ ORVOSKAR TANÁCSÁNAK ÜLÉSE

2000. március 7.

*Tudományos rektorhelyettesi pályázat
véleményezése*

Pályázó: **dr. Lénárd László**. Meg-
egyezés alapján az Általános Orvostudo-
mányi Kar, az Egészségügyi Főiskolai
Kar és a szekszárdi Illyés Gyula Főiskolai
Kar közös jelöltje a pályázót. (A bíráló bi-
zottság összetétele: elnök *dr. Tóth Gyula*
tudományos dékánhelyettes, tagok *dr. Kollár László* dékán – TTK és *dr. Tahin Tamás* főigazgató.) A bizottság egyhangú-
lag támogatta dr. Lénárd László rektorhe-
lyettesi pályázatát. A karok szavazása kü-
lön történt: Az Egészségügyi Főiskolai
Kar (17 igen, 0 nem, 0 tartózkodás) és az
Általános Orvostudományi Kar (73 igen,
1 nem, 6 tartózkodás) tanácsa dr. Lénárd
Lászlót döntő többséggel **tudományos
rektorhelyettesé megválasztotta**.

*Az Orvostudományi és Egészségtudo-
mányi Központ elnök-rektorhelyettesi
tisztségére benyújtott pályázat véle-
ményezése*

Pályázó: **dr. Bellyei Árpád**. A bizottság
egyhangúlag támogatta dr. Bellyei Árpád
kinevezését a Központ elnöki teendőinek
ellátására. (A bizottság elnöke *dr. Sipos Béla*
rektorhelyettes, tagjai *dr. Tahin Tamás*
főigazgató és *dr. Fischer Emil* dékán.)

Dr. Bellyei Árpád a Központ elnökehe-
lyettesi posztjára **dr. Kosztolányi Györ-
gyöt** kérte fel.

Az Egészségügyi Főiskolai Kar (17
igen, 1 nem, 0 tartózkodás) és az Általános
Orvostudományi Kar Tanácsa (71 igen, 12
nem, 9 tartózkodás) dr. Bellyei Árpádot a
Központ elnökévé, dr. Kosztolányi Györ-
gyöt (Eü. Főiskolai Kar: 17 igen, 1 nem, 0

Tisztelt Kollégák, kedves Olvasók!

Engedjék meg, hogy a dékán úr által megbízott Szerkesztő Bizottság nevében tisztelettel és szeretettel köszöntsük Önöket. 2000. január 1-jétől a Felsőoktatási Törvény rendelkezése szerint megalakult Pécsi Tudományegyetem strukturális átrendeződést vont maga után, mely számos változást indított el. Mi is szükségesnek láttuk, hogy az elmúlt években megjelentetett újságjainkat egyesítsük és új formában jelentessük meg. Ennek megfelelően készült el a 2000. január-februári első szám új külsővel és új névvel. Az eddigi „Hivatalos közlemények” és „Konszenzus” helyett „Orvostudományi Hírmondó” címmel jelenik meg karunk lapja, „Konszenzus-oldalakkal” együtt. Így egy újságban fognak majd találkozni az aktuális hírekkel és a részletesebb, szubjektívebb írásokkal, beszámolókkal, ünnepi megemlékezésekkel. Úgy gondoljuk, hogy ezzel a szerkezettel meg tudjuk őrizni mindazt az értéket, melyet a volt POTE-n megjelenő lapjaink eddig képviseltek. Célunk az, hogy rendszeresen, minden hónapban megjelenjen az újság, minél több információt nyújtva az Általános Orvostudományi Kar valamennyi oktatójának, dolgozójának. Ennek megvalósításához kérjük az Önök segítségét, tájékoztatását. Elképzeléseink szerint szeretnénk állandó rovatokat is indítani, melyekben teret engednénk az Önök kérdéseinek, válaszainak, a PTE legfontosabb híreinek, szerkesztőségi leveleknek. A végső cél az lenne, hogy az újság az objektív adatközlés mellett alkalmas legyen gondjaink megjelenítésére, az azokról szóló vitára, értékes gondolatok kifejtésére. Az információval élni szeretnénk, és nem visszaélni. Előre is köszönjük az Orvostudományi és Egészségtudományi Központ vezetésének támogatását, a klinikák és intézetek sajtóreferenseinek, a szerkesztőbizottság tagjainak munkáját és a Sajtóiroda munkatársainak áldozatos tevékenységét.

Öszinte tisztelettel a Szerkesztő Bizottság nevében

**Róth Erzsébet
Barthó Loránd
Buzogány István**

tartózkodás; Orvoskar: 75 igen, 4 nem, 11 tartózkodás) **elnökhelyettesévé megszavazta.**

Az Orvostudományi és Egészségtudományi Központ Szervezeti és Működési Szabályzatának tárgyalása

A tisztségekre vonatkozó szavazások előtt problémaként merült föl, hogy helyes-e, ha egy el nem fogadott szabályzathoz választ a tanács elnököt. *Dr. Fischer Emil* dékán javaslatára a tanács szavazással döntött és 9 nem, 4 tartózkodás mellett az eredeti napirendi pont-sorrendet fogadta el.

A tanácstagok az SZMSZ anyagát az ülés előtt pár nappal e-mailben megkapták. *Dr. Bellyei Árpád*, a Központ elnöke röviden felvázolta azokat a feladatokat, melyeket a központ vezetésének fel kell vállalnia. A karok operatív feladatokat látnak el, míg a központ felső menedzsmentet jelenít meg. A központ speciális feladatai lesznek az orvostovábbképzés, a kutatás-fejlesztés ágazati, EU-szintű tenivalói, a speciális egészségügyi pályázati struktúrák és lehetőségek felderítése és kezelése, Pécs és Baranya fekvőbeteg rendszerének regionális szervezése. Fontos feladatai vannak a minőségbiztosítással kapcsolatban, valamint a gyógyítórendszer pénzüsségeinek alszámlán való kezelésében, tehát minden olyan terület koordinációjában, mely a két karon közös. Ezen felül az Orvostudományi és Egészségtudományi Központ elnöke rektorhelyettesként képviseli a tudományegyetem és az ágazati főhatóságok felé a karokat.

A vitában többen azt tartották problémának, hogy a központ SZMSZ-e a kari szabályzatok előtt kerül megtárgyalásra és szavazásra, s ennek elfogadása esetén a kari szabályzatokat kell ehhez igazítani. Többen átfedéseket tártak fel a jogköröket illetően. *Bajnóczky* professzor tételesen több ellentmondást és pontatlan megfogalmazást említett. *Szolcsányi* professzor szintén amellel szolt, hogy a karok és a központ SZMSZ-e együtt kerüljön tárgyalásra.

Dr. Bellyei Árpád elnök válaszolt a vitában felmerülő kérdésekre.

Dr. Fischer Emil dékán tisztázta, hogy a központ a karok akaratából jön létre, s erről a szavazás már megtörtént. Kiemelte, hogy a rektori csapat olyan komoly munkát végzett az elmúlt három évben, hogy az ott szerzett tapasztalatokat feltétlenül

hasznosítani kell a következő periódusban is. A két kar speciális helyzetéből adódóan (egészségügyi ellátás) feltétlenül fontosnak és indokoltnak tartja a központ létrehozását, melynek a karokkal funkcionális munkamegosztásban kell dolgoznia. Arra kell törekedni, hogy bizonyos feladatokat közös erővel valósíthassunk meg. *Dr. Fischer Emil* dékán véleménye szerint az SZMSZ-t a vitában olyan sok kritika érte, hogy jó szívvel nem tudja javasolni annak elfogadását. *Dr. Sándor Attila* szintén a pontonkénti tárgyalást tartotta szükségesnek és kiemelte: problémát okozna a szavazásnál, ha valaki az SZMSZ-szel igen, de annak egyik pontjával nem ért egyet. Dékán úr és *Bellyei* elnök úr szintén azt javasolta, hogy a kari szabályzatokkal együtt kerüljön szavazásra a központ SZMSZ-e is.

Az Egészségügyi Főiskolai Kar Tanácsa egyhangúlag, az Orvoskari tanács 1 nem, 1 tartózkodás mellett elfogadta, hogy a kari és központi SZMSZ-ek együtt kerüljenek tárgyalásra.

Egyetemi tanári és docensi pályázatok véleményezése

Egyetemi tanári pályázat

Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet: **dr. Bogár Lajos**. Korábbi szavazások: intézeti: 18 igen, 0 nem, 0 tartózkodás; Tudományos Bizottság: 10, 0, 1; Oktatási Bizottság: 11, 0, 0; Klinikai igazgatói értekezlet: 15, 0, 0; Tanári Testület: 55, 2, 0; a dékán által kijelölt Véleményező Bizottság (elnök *dr. Szabó István*, tagok *dr. Horváth Örs Péter*, *dr. Losonczy Hajna*, *dr. Dóczi Tamás*, *dr. Cziráki Attila*) alkalmasnak tartja a pályázót egyetemi tanári kinevezésre. A kari tanács *dr. Bogár Lajost* 77 igen, 1 nem, 1 tartózkodás mellett **egyetemi tanárrá megszavazta.**

Szülészeti és Nőgyógyászti Klinika: **dr. Ertl Tibor**. Korábbi szavazások: intézeti: 18, 1, 0; Tudományos Bizottság: 10, 1, 0; Oktatási Bizottság: 11, 0, 0; Klinikai igazgatói értekezlet: 15, 0, 0; Tanári Testület: 47, 7, 3; a dékán által kijelölt Véleményező Bizottság (elnök *dr. Méhes Károly*, tagok *dr. Nagy Judit*, *dr. Tekeres Miklós*, *dr. Soltész Gyula*, *dr. Vereczkei Gábor*) egyhangúlag javasolta professzori kinevezését. A Kari Tanács 72 igen, 7 nem, 0 tartózkodás mellett a jelölt **egyetemi tanári kinevezését megszavazta.**

A Gyermekklinikára két egyetemi ta-

nári állás került meghirdetésre.

Dr. Kajtár Pál. Korábbi szavazások: intézeti: 23, 0, 0; Tudományos Bizottság: 11, 0, 0; Oktatási Bizottság: 11, 0, 0; Klinikai igazgatói értekezlet: 15, 0, 0; Tanári Testület: 56, 1, 0. A Véleményező Bizottság (elnök *dr. Szabó István*, tagok *dr. Fekete Miklós*, *dr. Horváth László*, *dr. Csere Tibor*, *dr. Szelényi Zoltán*) a pályázót az egyetemi tanári kinevezésre alkalmasnak tartja. A kari tanács 76 igen, 3 nem, 0 tartózkodás mellett **megszavazta** *dr. Kajtár Pál professzori kinevezését.*

Dr. Molnár Dénes. Korábbi szavazások: intézeti: 21, 2, 0; Tudományos Bizottság: 11, 0, 0; Oktatási Bizottság: 11, 0, 0; Klinikai igazgatói értekezlet: 15, 0, 0; Tanári Testület: 54, 3, 0. A Véleményező Bizottság (elnök *dr. Szabó István*, tagok: *dr. Mózsik Gyula*, *dr. Ember István*, *dr. Gregus Zoltán*, *dr. Figler Mária*) a pályázó docensi kinevezését egyhangúlag támogatja. A tanács 74 igen, 4 nem, 1 tartózkodás mellett a pályázót **egyetemi tanárrá megszavazta.**

Klinikai Kémiai Intézet: **dr. Ludány Andrea**. Korábbi szavazások: intézeti: 9, 0, 0; Tudományos Bizottság: 11, 0, 0; Oktatási Bizottság: 10, 0, 1; Klinikai igazgatói értekezlet: 15, 0, 0; Tanári Testület: 48, 7, 2. A dékán által megbízott bizottság (elnök *dr. Tóth Gyula*, tagok *dr. Sümegi Balázs*, *dr. Kosztolányi György*, *dr. Pál Tibor*, *dr. Pár Alajos*) a pályázót egyhangú támogatással terjesztette elő a professzori címre. A kari tanács 70 igen, 9 nem, 0 tartózkodás mellett *dr. Ludány Andreát* **egyetemi tanárrá megszavazta.**

Egyetemi docensi pályázatok

Immunológiai és Biotechnológiai Intézet: **dr. Balogh Péter**. Korábbi szavazások: intézeti: 4, 0, 0; Tudományos Bizottság: 10, 1, 0; Oktatási Bizottság: 11, 0, 0; Tanári Testület: 35, 17, 5. A Véleményező Bizottság (elnök *dr. Szeberényi József*, tagok: *dr. Czirják László*, *dr. Losonczy Hajna*, *dr. Matolcsy András*, *dr. Szekeres Júlia*) a pályázó docensi kinevezését támogatja. A tanács 61 igen, 12 nem, 6 tartózkodás mellett a jelöltet **egyetemi docenssé megszavazta.**

Gyermekklinika: **dr. Decsi Tamás**. Korábbi szavazások: intézeti: 17, 5, 1; Tudományos Bizottság: 10, 0, 1; Oktatási Bizottság: 11, 0, 0; Klinikai igazgatói értekezlet: 15, 0, 0; Tanári Testület: 57, 0, 0. A Véleményező Bizottság (elnök: *dr. Szabó Ist-*

ván, tagok *dr. Tóth Gyula, dr. Mózsik Gyula, dr. Szelényi Zoltán, dr. Karádi Zoltán*) a pályázót alkalmasnak tartja a docensi kinevezésre. Az Orvostudományi Kar Tanácsa 64 igen, 8 nem, 7 tartózkodással a pályázót **egyetemi docenssé megszavazta**.

Biokémiai Intézet: **ifj. dr. Gallyas Ferenc**. Intézeti szavazás: 10, 0, 0; Tudományos Bizottság: 8, 1, 2; Oktatási Bizottság: 11, 0, 0; Tanári Testület: 43, 11, 2. A Véleményező Bizottság (elnök *dr. Tóth Gyula*, tagok *dr. Hideg Kálmán, Lustyik György, Szeberényi József, dr. Németh Péter*) a jelöltet a kinevezésre alkalmasnak tartja. Az Orvostudományi Kar Tanácsa 64 igen, 8 nem, 7 tartózkodással a pályázót **egyetemi docenssé megszavazta**.

Kórélettani Intézet: **dr. Garai János**. Intézeti szavazás: 6, 0, 0; Tudományos Bizottság: 7, 3, 1; Oktatási Bizottság: 10, 0, 1; Tanári Testület: 33, 17, 7. A Véleményező Bizottság (elnök *dr. Szeberényi József*, tagok *dr. Barthó Loránd, dr. Emödy Levente, dr. Karádi Zoltán, dr. Lázár Gyula*) a kinevezést nem támogatja. Az Orvostudományi Kar Tanácsa 55 igen, 15 nem, 9 tartózkodással a pályázót **egyetemi docenssé megszavazta**.

Biofizikai Intézet: **ifj. dr. Keller-mayer Miklós**. Intézeti szavazás: 6, 0, 1; Tudományos Bizottság: 10, 0, 1; Oktatási Bizottság: 11, 0, 0; Tanári Testület: 49, 6, 2. A Véleményező Bizottság (elnök *dr. Tóth Gyula*, tagok *dr. Belágyi József, dr. Róth Erzsébet, dr. Sándor Attila, dr. Kovács Magdolna*) egyhangúlag támogatja a jelölt kinevezését. A kari tanács a pályázót docensi kinevezését 68 igen, 9 nem, 2 tartózkodás mellett **megszavazta**.

Igazságügyi Orvostani Intézet: **dr. Könczöl Franciska**. Intézeti szavazás: 5, 0, 0; Tudományos Bizottság: 10, 0, 1; Oktatási Bizottság: 10, 0, 1; Tanári Testület: 38, 13, 6. A Véleményező Bizottság (elnök *dr. Szeberényi József*, tagok *dr. Belágyi József, dr. Illényi László, dr. Róth Erzsébet, dr. Tekerés Miklós*) dr. Könczöl Franciska docensi pályázatát támogatja. A kari tanács 63 igen, 11 nem, 5 tartózkodással a pályázót **docensi kinevezését támogatta**.

Klinikai Kémiai Intézet: **dr. Kőszegi Tamás**. Intézeti szavazás: 9, 0, 0; Tudományos Bizottság: 10, 1, 0; Oktatási Bizottság: 11, 0, 0; Klinikaigazgatói értekezlet: 14, 0, 1; Tanári Testület: 46, 9, 2. A Véleményező Bizottság (elnök *dr. Tóth Gyula*, tagok *dr. Sümegi Balázs, dr. Kosztolányi György, dr. Pál Tibor, dr. Pár Alajos*) a pályázót docensi kinevezésre javasolja. Az

Orvostudományi Kar Tanácsa 67 igen, 9 nem, 3 tartózkodás mellett **megszavazta**.

Klinikai Kémiai Intézet: **dr. Magyarlaci Tamás**. Intézeti szavazás: 9, 0, 0; Tudományos Bizottság: 11, 0, 0; Oktatási Bizottság: 11, 0, 0; Klinikaigazgatói értekezlet: 15, 0, 0; Tanári Testület: 50, 6, 1. A Véleményező Bizottság (elnök *dr. Tóth Gyula*, tagok *dr. Sümegi Balázs, dr. Kosztolányi György, dr. Pál Tibor, dr. Pár Alajos*) a pályázót javasolja a docensi cím elnyerésére. Az Orvostudományi Kar Tanácsa 74 igen, 4 nem, 1 tartózkodással **egyetemi docenssé megszavazta**.

Szélségi Tanszék: **dr. Szilágyi Károly**. Intézeti szavazás: 13, 0, 0; Tudományos Bizottság: 9, 0, 2; Oktatási Bizottság: 11, 0, 0; Klinikaigazgatói értekezlet: 15, 0, 0; Tanári Testület: 50, 4, 2. A Véleményező Bizottság (elnök *dr. Szabó István*, tagok *dr. Nyárády József, dr. Illényi László, dr. Horváth László, dr. Kránicz János*) a pályázót a docensi kinevezés elnyerésére alkalmasnak tartja. Az Orvostudományi Kar Tanácsa 72 igen, 4 nem, 3 tartózkodás mellett dr. Szilágyi Károly **egyetemi docensi kinevezését támogatta**.

Infekciókontroll Bizottság létrehozása

A bizottság működését törvény írja elő. A kari tanács az alábbi összetételben megszavazta a bizottság működését: elnök *dr. Emödy Levente*, elnökhelyettes *dr. Kránicz János*, titkár *dr. Málovics Ilona*, tagok *dr. Adamovich Károly, dr. Botz Lajos, dr. Dávid Mariann, dr. Drozgyik István, dr. Kalmár Nagy Károly, dr. Mestyán Gyula, dr. Szántó Árpád, dr. Szabados Sándor, dr. Farkas Gábor*. Állandó meghívott *dr. Ternák Gábor*.

A Kollégiumi és Hallgatói Önkormányzat SZMSZ-ének elfogadása (előterjesztő Róka Antal)

Az Orvostudományi Kar Tanácsa a **Hallgatói Önkormányzat SZMSZ-ét** 1 tartózkodás mellett **elfogadta**.

A Kollégiumi SZMSZ-t *Szabó Imre* ismertetette. A hallgatók részéről sokan kifogásolták az SZMSZ több pontját, valamint problémaként merült fel az is, hogy a Választmány ülése előtt sem kapták meg az írásos dokumentumokat. A Hallgatói Önkormányzat a Kollégiumi SZMSZ összeállításába nem vonta be a kollégiumok mostani vezetését.

Dékán úr megköszönte a hozzászólásokat és megállapította, hogy a hallgatók köreiben kommunikációs zavar van. Ezért felkérte a kari tanács tagjait, szavazzanak arról, hogy alkalmasnak tartják-e az előterjesztett SZMSZ-t – figyelembe véve annak tartalmát és a vitát – a szavazásra. **Az Orvostudományi Kar Tanácsa** 17 igen, 33 nem szavazattal **nem kívánt szavazni az előterjesztett anyagról**.

Tájékoztató

Dr. Fischer Emil dékán ismertetette a felvételi jelentkezések főbb adatait. Az Általános Orvostudományi Karra összesen 1383 felvételi kérelem érkezett. Ennek megoszlása a következő: Általános Orvostudományi Karra 911, fogorvosi szakra 335, gyógyszerész szakra 137 jelentkező volt. A gyógyszerész szakra, az államilag finanszírozott képzésre 30, a térítéses képzésre 20 fő felvétele került meghirdetésre. A dékáni vezetés áttekintette a tennivalókat, szeptemberben indulhat a képzés, de addig még sok tennivaló van. Dékán úr megköszönte *Szolcsányi* professzornak és az általa vezetett testületnek a munkáját, akik kezdettől fogva gondozták a szak indítását.

A dékáni vezetésnek eltökélt szándéka, hogy a bármely területen végzett minőségi munkát próbálja a lehetőségekhez mérten elismerni. Az elmúlt évben a legjobban oktató három elméleti és három klinikai intézet teljes oktatógárdája anyagi elismerésben részesült. A vezetés a következő megoldandó feladatként kezeli a tudományos munkával kapcsolatban végzett kiemelkedő munkát, nevezetesen a PhD programvezetők munkájának elismerését, annál is inkább, mivel a volt JPTE karain ez a rendszer már működik. A szükséges összeget megosztva három forrásból, a normatív kutatásfinanszírozás, az OEP és az angol program bevételeiből lehet biztosítani. Az Angol Program Bizottság erről a kérdéssel már korábban szavazott. Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa 3 el-lenszavazat, 2 tartózkodás mellett az előterjesztést elfogadta.

(Buzogány)

Az Orvostudományi Kar Tanácsának üléséről készült jegyzőkönyv a könyvtár olvasótermében megtekinthető.

A Doktori Tanács ülése

2000. február 14.

1. Aktuális ügyek

1./a PhD hallgatók ügyei

Dr. Szokodi Róbert I. éves PhD hallgató (Kísérletes Sebészeti Intézet) állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát szeretné megszüntetni 2000. február 1-től tekintettel arra, hogy a Tolna m. Kórházban rezidensi állást kapott. Tanulmányait egyéni felkészülésként szeretné folytatni. A fennálló rendelkezések értelmében tanulmányait a szakvizsga megszerzését követően folytathatja egyéni felkészülésként.

Dr. Oroszi Gábor III. éves PhD hallgató (Farmakológiai Intézet) állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyát szeretné megszüntetni 2000. február 1-től tekintettel arra, hogy a Kísérletes Sebészeti Intézetben állást kapott. Tanulmányait egyéni felkészülésként szeretné folytatni. Kérését a DT támogatja.

Dr. Vajda Zsolt II. éves PhD hallgató (Idegsebészeti Klinika) tanulmányait külföldön szeretné folytatni 2000. január 1-től december 31-ig. Ezen időtartamra ösztöndíjának folyósítását is kéri. Kérését a DT támogatja.

Dr. Nagy Gábor I. éves PhD hallgató (Immunitástani és Orvosi Mikrobiológiai Intézet) külföldi tanulmányútról hazaérkezik, 2000. március 1-től kéri ösztöndíjának folyósítását. Kérését a DT támogatja.

Dr. Lakatos Anita II. éves PhD hallgató (Biológiai Intézet) tanulmányait külföldön szeretné folytatni 2000. január 1-től december 31-ig. Ezen időtartamra ösztöndíjának folyósítását nem kéri. Kérését a DT támogatja.

Dr. Than Márta III. éves PhD hallgató (Farmakológiai Intézet) benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottságok összetételének kijelölése megtörtént.

1./b Egyéni felkészülők ügyei

Dr. Bátai István egyéni felkészülő (AITI – Mikrobiológia) benyújtotta értekezését. Az opponensek és a védési bizottsági összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Reglödi Dóra egyéni felkészülő (Humán Anatómiai Intézet) benyújtotta

értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Sipos Katalin egyéni felkészülő (Biokémiai Intézet) 1999. december 15-én letette PhD szigorlatát summa cum laude minősítéssel.

Dr. Boglári Gábor egyéni felkészülő (Biológiai Intézet) 1999. december 19-én letette PhD szigorlatát summa cum laude minősítéssel.

Dr. Gál János egyéni felkészülő (AITI – Kísérletes Sebészeti Intézet) 2000. január 4-én letette PhD szigorlatát summa cum laude minősítéssel.

Dr. Törőcsik Beáta egyéni felkészülő (Biológiai Intézet) 2000. február 1-jén letette PhD szigorlatát summa cum laude minősítéssel.

Dr. Csábi Györgyi egyéni felkészülő (Gyermekeklinika) 2000. február 11-én letette szigorlatát summa cum laude minősítéssel.

Dr. Battyáni István egyéni felkészülő (Radiológiai Klinika) 1999. december 22-én letette PhD szigorlatát summa cum laude minősítéssel. Az opponensi bírálatokra megadta válaszát. A védés időpontjának kijelölése megtörtént.

Dr. Balás István egyéni felkészülő (Idegsebészeti Klinika) előbírálati tervére 3 pozitív bírálat érkezett. A szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság és az opponensek kijelölése megtörtént.

Dr. Egyed Miklós egyéni felkészülő (Kaposvár – Patológia) elkészítette előbírálati anyagát. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak és a szigorlati bizottság összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Balaskó Márta egyéni felkészülő (Kórélettan – Farmakológia) az opponensi bírálatokra megadta válaszát. A védési bizottság összetételének és a védés időpontjának kijelölése megtörtént.

Dr. Sebők Ágnes egyéni felkészülő (Biológiai Intézet) benyújtotta értekezését. Az opponensek és a védési bizottság összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Nagy Ferenc egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) benyújtotta értekezését. Az opponensek és a védési bizottság összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Tóth Vilmos egyéni felkészülő (Fogászati Klinika – Mikrobiológiai Inté-

zet) benyújtotta értekezését. Az opponensek és a védési bizottság összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Gaszner Balázs egyéni felkészülő (Szívsebészet – Kp. Kutatólaboratórium) benyújtotta értekezését. Az opponensek és a védési bizottság összetételének kijelölése megtörtént.

Dr. Morava Éva egyéni felkészülő (Orvosi Genetikai és Gyermekefejlődéstan Intézet) opponensi bírálatokra megadta válaszát. A védés időpontjának kijelölése megtörtént.

Dr. Molnár Lenke egyéni felkészülő (I. sz. Belgyógyászati Klinika) opponensi bírálatokra megadta válaszát. A védés időpontjának kijelölése megtörtént.

Dr. Kovács Tibor egyéni felkészülő (II. sz. Belklinika – Nephrológia) értekezésének véde 1999. december 15-én 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag elfogadta a PhD cím megítélését.

Dr. Illés Zsolt egyéni felkészülő (Neurologia – Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) értekezésének véde 1999. december 8-án 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag elfogadta a PhD cím megítélését.

Dr. Büki András egyéni felkészülő (Idegsebészet) értekezésének véde 1999. december 20-án 100 %-os eredménnyel megtörtént. A DT ennek alapján egyhangúlag elfogadta a PhD cím megítélését.

1./c Új egyéni felkészülő

Dr. Kovács Illés (Szemészeti Klinika) egyéni felkészülésként szeretne csatlakozni dr. Szolcsányi János programjához. A kutatási költséget Dr. Fehér János professzor úr (Olaszország, Róma) fedezi. A DT a kérést támogatja.

Dr. Bányai Krisztián (ÁNTSZ Víruslabor) egyéni felkészülésként szeretne csatlakozni dr. Emődy Levente programjához. A DT a kérést támogatja.

Dr. Gyűrűs Péter (Petz Aladár m. Kórház, Győr) egyéni felkészülésként szeretne csatlakozni dr. Melegh Béla programjához. A DT a kérést támogatja.

Dr. Méhes Gábor (Patológiai Intézet) egyéni felkészülésként szeretne csatlakozni dr. Kellermayer Miklós programjához. A DT a kérést támogatja.

Dr. Vereczkei András (I. sz. Sebészeti Klinika) egyéni felkészülésként szeretne csatlakozni dr. Bellyei Árpád programjához. A DT a kérést támogatja.

Dr. Hadjiev Janaki (Radiológiai Klinika) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Róth Erzsébet programjához. A DT a kérést támogatja.

Dr. Farkas András (Gyermecklinika) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Bellyei Árpád programjához. A DT a kérést támogatja.

Dr. Nagy Zsuzsanna (I. sz. Belklinika) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Mózsik Gyula programjához. A DT a kérést támogatja. Nevezett egyben benyújtotta értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság és az opponensek kijelölése megtörtént.

Dr. Szalai Gábor (Radiológiai Klinika) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Bellyei Árpád programjához. A DT a kérést támogatja.

Dr. Baumann János (AITI) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Róth Erzsébet programjához. A DT a kérést támogatja.

Uherkovichné dr. Paál Mária (Pécsi Regionális Vérellátó Központ) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Szekeres Júlia programjához. A DT a kérést támogatja.

Dr. Sándor János (Humán Közegészségtani Intézet) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Ember István programjához. A DT a kérést támogatja.

Dr. Zólyomi Annamária (Radiológiai Klinika) egyéni felkészülőként szeretne csatlakozni dr. Ember István programjához. A DT a kérést támogatja.

2. Egyéb ügyek

ODHT ülésről beszámoló: a DT elnöke tájékoztatja a tagokat arról az országos állásfoglalásról, amely az új egyetem felállításával kapcsolatban a doktori-habilitációs munkát és annak szervezeti módosítását érinti.

PhD hallgatók kongresszusi támogatás igénylése: A DT tavasszal és ősszel foglalkozik a kérésekkel. Először április-május hónapban.

Programvezetők anyagi elismerése bérkiegészítés formájában: a volt JPTE keretében működő programok vezetői anyagi elismerésben részesülnek, ezért a mi területünkön is hasonló intézkedéseket kell tennünk. Ennek részleteit a dékáni vezetés fogja kidolgozni.

Dr. Fischer Emil
a Doktori Tanács elnöke

Paleszter Mária

1947-2000

Fájdalmas veszteség ért valamennyiünket, akik ismertük és szerettük Máriát, aki tragikus autóbaleset véletlen áldozata lett alig két héttel ezelőtt. Paleszter Mária Bükkösdön született, egész életében Baranyában, javarészt Pécsen élt. Itt szerzett érettségit, majd elvégezte a középfokú laboratóriumi asszisztensképző iskolát. Laboratóriumi asz-

szisztensként a Megyei KÖJÁL laboratóriumában dolgozott 1970-től. Innen került a POTE Szülészeti Klinikájára 1984-ben, majd 1987-től laboratóriumomban dolgozott az Élettani Intézetben. 1998-ban, amikor az Elektronmikroszkópos Laboratórium vezetője lettem, úgy döntött, hogy Ő is áthelyezését kéri, mert ugyanazt a munkát kívánta folytatni és talán hozzám is ragaszkodott. Nyugodtan mondhatom, hogy szinte halála pillanatáig dolgozott velem, ugyanis azon a végzetes szombaton is a laboratóriumomban dolgozott egy többlépcsős szövettani reakción, melynek 2-3 órás inkubációs szünetében döntött úgy, hogy közben elvégzi egyéb teendőit. Fél egykor ment el és négyre kellett volna visszaérnie. Nagyon furcsálltam, hogy időben nem jött vissza, mert rá ez nem volt jellemző és este 9-kor tudtam meg, hogy fél kettőkor meghalt.

Olyan valaki ment el közülünk, akinek legkevésbé sem kellett volna. Aki erős akaratú úrrá lett gyermekkori balesetének következtében kialakult maradandó csípőkárosodásán, majd legyőzte sokak rémét, a rákot is. Az elmúlt fél évtizedben csípőprotézist kapott, mert elkopott csípőizülete az egyenetlen terheléstől. Több hónapig feküdni kényszerült, botalt járni tanult, de megtette és ismét győzött. Januártól töretlen lendülettel, fiatalokat megszégyenítő energiával dolgozott a laboratóriumomban és továbbra is a munkaidő határainak figyelmen kívül hagyásával. Mikor próbáltam korára figyelmeztetni (egyidősek vagyunk), akkor az volt a válasz, hogy „László, az lehet, hogy TE érzed a korodat...”. Volt energiája arra is, hogy 77 éves rokonát magához vegye és ellássa, amellet, hogy hasonló korú édesanyjának is Ő volt támasza. Mindemellett állandóan volt társadalmi funkciója, hiszen az elmúlt ciklusban az asszisztensek képviselőjeként a Kari Tanács tagja volt, és fáradhatatlanul küzdött a középkádereket megillető jogokért nemcsak egyetemi, hanem minisztériumi szinten is. Igaz, véleményét sem tudta magában tartani, ami nem mindig növelte népszerűségét, főleg a vezető beosztású emberek körében. Társadalmi munkában végzett teljesítményéért több minisztériumi és intézményi kitüntetést kapott. Tagja volt a pécsi Lions klubnak, ahol titkárként szervezte a baranyai gyermekotthonok erkölcsi és főleg anyagi támogatását. Olyan valaki volt, akitől ritkán lehetett olyat kérni amiben nem segített volna azonnal. Mindig szívesen adta át szakmai tudását asszisztenseknek, diákkörös hallgatóknak és doktoranduszoknak egyaránt. A laboratóriumomban mindig volt olyan vendég, aki azért töltött ott 2-3 hetet, hogy a praktikus fogásokat ellesse tőle. Voltak kedvenc módszerei és kedvenc agyterülete. Nem kis büszkeséggel mondhatom, hogy még külföldről is, pl. Lengyelországból, Csehországból jöttek a laboratóriumba fiatal diplomások, akik egy-egy módszert Máriától tanultak meg.

Azt, hogy sokan szerették és becsülték, mutatta azok nagy száma, akik elkísérték utolsó útjára. Valamennyiük nevében és a Laboratórium dolgozóinak nevében is búcsúzom Tőled, Mária. Búcsúzunk, mert a tényeken nem változtathatunk, de elfeledni nem fogunk.

Nyugodj Békében.

Dr. Seress László
a Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium vezetője

Tudományos Diákköri Konferencia 2000

Két évvel ezelőtt, 1998 márciusában beszámolóinkat a TDK Házi Konferenciáról az alábbiak szerint kezdtük:

„A Pécsi Orvostudományi Egyetem Orvostudományi Kar Tudományos Diákkörének 360 tagja van, akiknek számszerűen pontosan a fele elméleti intézetekben, míg másik része klinikákon dolgozik. [...] A konferenciára beérkezett absztraktok száma 47 volt. A bemutatásra került munkák 11 elméleti intézetben és 13 klinikai egységben készültek. [...] Ha az 1996-os 37 előadással vetjük össze a mostani 47 előadást, mind számszerűségében, mind színvonalában tükrözi azt az öröndetes tendenciát, amit a kari TDK életében évről-évre észlelhetünk”.

Jelenleg a Tudományos Diákkörnek 351 beiratkozott hallgatója van, akik közül 137-en dolgoznak elméleti intézetekben és 211-en klinikákon. A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának 1999/2000-es tanévben meghirdetett és 2000. március 9. és 11. között megrendezésre került TDK Házi Konferenciájára beérkezett előadás összefoglalók száma – jóllehet idén nem lesz országos TDK találkozó – 71 volt. A beérkezett absztraktok 13 elméleti intézetben és 15 klinikai egységben készültek. A statisztikai mutatók közelebbi vizsgálatával nyilvánvalóvá válik, hogy az előadások számszerű növekedése elsősorban a klinikai TDK műhelyek gyarapodásával, a hallgatók klinikai érdeklődésének növekedésével magyarázható. A klinikai TDK előtérbe kerülését az előadások szekciónkénti megoszlása jól tükrözi: 24 előadás hangzott el az elméleti szekciókban, míg 47 előadás a klinikai szekciókban.

A konferenciát dr. Fischer Emil egyetemi tanár, az Általános Orvostudományi Kar dékánja nyitotta meg. Az ünnepélyes megnyitón egyetemünk vezetését dr. Kosztolányi György az Orvostudományi és Egészségtudományi Központ alelnöke, dr. Szeberényi József oktatási dékánhelyettes, dr. Tóth Gyula tudományos dékánhelyettes, és dr. Szabó István klinikai dékánhelyettes képviselték.

Az előadások 3 elméleti és 7 klinikai szekcióban kerültek bemutatásra, a szekciók sorrendjében: dr. Szeberényi

József, dr. Kosztolányi György, dr. Németh Péter, dr. Tekeres Miklós, dr. Lázár Gyula, dr. Szabó István, dr. Szelényi Zoltán, dr. Kollár Lajos, dr. Kellermayer Miklós, és dr. Róth Erzsébet egyetemi tanárok elnöklétével.

Dr. Karádi Zoltán, dr. Nagy Lajos, dr. Szekeres-Barthó Júlia és dr. Bogár Lajos által vezetett Bíráló Bizottságok kérdésekkel, tanácsaikkal mindvégig segítettek abban, hogy a konferencia izgalmas, de ugyanakkor baráti, oldott légkörben folyjon. A konferencia látogatottsága még a pénteki késő esti órákban is dicséretes volt, ami a tudományos diákköri hallgatók érdeklődését igazolta.

Az előadók felkészültségükkel, előadó- és vitakészségükkel „felnőtt” konferenciákon is sikert arathattak volna, amelyet a záróünnepségen a bíráló bizottsági elnökök külön kiemeltek. Az eredményhirdetésre 2000. március 16-án, igen nagyszámú hallgatóság jelenlétében került sor. Itt került átadásra minden résztvevő számára az oklevél, valamint a helyezettek számára az orvostudományi társaságok (Magyar Szemorvostársaság, Magyar Gasztroenterológiai Társaság, Magyar Diabetesz Társaság, Magyar Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság) és a szponzorok (Biotest Hungaria Kft.) által felajánlott díjak. A négy zsűri az előadásokat szekciónként rangsorolta, és így 10 első, 10 második, 10 harmadik díjat ítéltek meg. Öt különdíj is kiosztásra került, melyeket az adományozók nevesítettek meg. A „Dr. Németh Árpád” díjat négy év óta hagyomá-

nyosan a legjobb elméleti témájú előadás szerzője kapta.

A záróünnepség befejezéseként a TDK vezetősége nevében köszönetünket fejeztük ki a felkészítő tanároknak, a Bíráló Bizottságok elnököinek, valamint a konferencia szervezőinek sikeres munkájukért. Itt kell kiemelnünk azokat a hallgatókat, akik egy-egy szervező csapat vezetői voltak: Szakmány Tamás V. évf., Nagy Tamás VI. évf., Kovács Krisztina V. évf. és Vas Bálint III. évf. TDK hallgatók.

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Tudományos Diákköre ezúton is köszönetét fejezi ki dr. Fischer Emil dékán úrnak és a kar vezetésének mind az erkölcsi, mind az anyagi támogatásért.

Köszönettel tartozunk azoknak az oktatóknak, akik eredményes felkészítésükkel és személyes részvételükkel hozzájárultak a konferencia sikeréhez.

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Tudományos Diákköre a napokban vette át az Országos Tudományos Diákköri Tanácstól azt a mandátumot, amely megbízta a 2001 tavaszán sorra kerülő jubileumi Országos Konferencia (XXV. OTDK) Orvostudományi Szekciójának megrendezésével. Az OTDK Orvostudományi Szekciójának pontos időpontja a Pécsi Tudományegyetem hasonlóan OTDK-t rendező karaival történő egyeztetés után kerül kihirdetésre.

2000. március 21.

Ludány Andrea
Kocsis Béla

A TDK Házi Konferencia sikeres elődói

I. díj – 10 előadás

Boldizsár Ferenc ÁOK VI.

PTE/ÁOK Immunológiai és Biotechnológiai Intézet): Intracelluláris kalcium mérés Jurkat sejtvonalon diabetes mellitus hatásának modellezésére; témavezető: dr. Berki Tímea egyetemi docens

Csupor Krisztina ÁOK V. „Biotest Hungaria Kft.” díj

(PTE/ÁOK Gyermekklinika): A gyermekkori haemophilia otthoni kezelésének tapasztalatai; témavezető: dr. Kardos Mária egyetemi adjunktus

Hollós Tibor ÁOK V. „Dr. Németh Árpád” díj

(PTE/ÁOK Humán Anatómia Intézet): Galanin-tartalmú neuronok anatómiai összeköttetései csirkeagyan; témavezető: dr. Józsa Rita egyetemi adjunktus

Juhász Árpád ÁOK V.

(PTE/ÁOK Kísérletes Sebészeti Intézet): Sebészi trauma vizsgálata duodenum perforáció zárását követően; témavezető: *dr. Salló Zoltán* PhD hallgató (Eger), *dr. Róth Erzsébet* egyetemi tanár

Kondor Ariella ÁOK V.

(PTE/ÁOK Gyermekklinika): A röntgenvizsgálat és az anorectális manometria szerepe a Hirschsprung betegség kórismézésében; témavezető: *dr. Weisenbach János* egyetemi docens

Kreska Zita ÁOK V.

(PTE/ÁOK Orvosi Genetikai és Gyermekfejlődéstani Intézet): Az Y kromoszóma genetikai anyagának kimutatása mikroszatellita markerekkel Turner szindrómában; témavezető: *dr. Morava Éva* egyetemi tanársegéd

Répási Adrienne ÁOK VI. „MAITT” díj

(PTE/ÁOK Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet): Hővezérelt pacemakerek frekvenciaválaszának betegadaptált programozása; témavezető: *dr. Melczer László* egyetemi docens

Fereidoon Shafiei GM Vth

(English Program, Pécs University, Faculty of Medicine, Department of Biology): Characterisation of PC12 clones expressing a C3 toxin-resistant RhoA protein; mentor: *Ágnes Sebők M.D.*

Schubert Johanna ÁOK V.

(PTE/ÁOK Radiológiai Klinika): Hat széles körben használt véna cava filter in vitro tesztelése; témavezető: *dr. Battyány István* egyetemi adjunktus

Székely Tamás ÁOK V. „Biotest Hungaria Kft.” díj

(PTE/ÁOK Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet és Klinikai Kémiai Intézet): Gyulladásos markerek kinetikájának vizsgálata a nyelőcsőműtétek korai posztoperatív szakában; témavezető: *dr. Molnár Zsolt* egyetemi adjunktus, *dr. Kőszegi Tamás* egyetemi adjunktus

II. díj – 10 előadás**Báthori Zsuzsanna ÁOK VI.**

„Magyar Gasztroenterológiai Társaság” díj (PTE/ÁOK I. sz. Belgyógyászati Klinika): Nyelőcső motilitászavarok reflux oesophagitisben; témavezető: *dr. Király Ágnes* egyetemi tanársegéd

Deres Péter ÁOK V.

PTE/ÁOK I. sz. Belgyógyászati Klinika Kardiológiai Osztály, Biokémiai Intézet): Egy scavenger tulajdonságú antiarrhythmias szer hatása szabad gyök-mediált szív-izom-károsodásban; témavezető: *dr. Tóth Kálmán* egyetemi docens, *dr. Halmosi Róbert* PhD hallgató, *dr. Sümegei Balázs* egyetemi tanár

Döbrönte Róbert ÁOK VI.

(PTE/ÁOK Klinikai Kémiai Intézet, Patológiai Intézet): Mit „hozott” a Heidelbergi, molekuláris alapú vesetumor (RCC) klasszifikáció a klinikusnak; témavezető: *dr. Magyarlaci Tamás* egyetemi adjunktus, *dr. Kaiser László* intézeti orvos

Harmath Vera ÁOK VI.

(PTE/ÁOK Gyermekklinika): Az osteosarcoma modern terápiája; témavezető: *dr. Kardos Mária* egyetemi adjunktus

Lőrincz Balázs Bendegúz ÁOK V.

(PTE/ÁOK Fül-Orr-Gége Klinika): KTP-LASER alkalmazása mikro érvarratok készítésénél; témavezető: *dr. Gerlinger Imre* egyetemi adjunktus

Nőt László Gergely ÁOK VI.

(PTE/ÁOK Balesetsebészeti és Kézsebészeti Klinika): Az ellátás hatékonyságának vizsgálata politraumatizált sérülteken; témavezető: *dr. Farkas Gábor* egyetemi adjunktus

Rózsai Barnabás ÁOK VI.

(PTE/ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet): A tengerimalac-vastagbél funkcionális gátló beidézése; témavezető: *dr. Barthó Loránd* egy. tanár; ifj. *dr. Lénárd László* PhD hallgató

Schubert Johanna ÁOK V.

(PTE/ÁOK Radiológiai Klinika): Valóban alacsony dózisú fibrinolysis súlyos tüdőembóliában; témavezető: *dr. Battyány István* egyetemi adjunktus

Szabó Edina ÁOK IV., Anders Skedsmo ÁOK V.

(PTE/ÁOK Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet): A curli fimbria előfordulása enterotoxikus *Escherichia coli* törzsekben; témavezető: *dr. Pál Tibor* egyetemi docens

Timár Botond ÁOK V.

(PTE/ÁOK Patológia): Tumorminták metilációs státuszának vizsgálata citozin extenziós teszt segítségével; témavezető: *dr. Matolcsy András* egyetemi docens

III. díj – 10 előadás**Benkő László ÁOK IV., Boronkai Árpád ÁOK IV.**

(PTE/ÁOK Kísérletes Sebészeti Intézet): Trachea pótlás vizsgálata composit grafttal állatkísérletes modellben; témavezető: *dr. Szántó Zoltán* PhD hallgató, *dr. Róth Erzsébet* egyetemi tanár

Lenzér Gábor ÁOK V., Papp Szilárd ÁOK III.,**Megyeri Timea ÁOK III. „Magyar Diabetes Társaság” díja**

(PTE/ÁOK Élettani Intézet – poster): A ventromediális hipotalamusz magba juttatott STZ microinjekció metabolikus és táplálkozási hatásai; témavezető: *dr. Karádi Zoltán* egyetemi docens, *dr. Egyed Róbert* PhD doktorandusz

Makovi Helga „Magyar Diabetes Társaság” díja

(PTE/ÁOK Gyermekklinika): Genetikai szűrővizsgálatok lehetőségei I. típusú diabetesben a magyar populációban; témavezető: *dr. Hermann Róbert* egyetemi tanársegéd

Molnár Gyula ÁOK VI. „Biotest Hungaria Kft.” díj

(PTE/ÁOK I. sz. Sebészeti Klinika): Malignus colorectalis daganat miatt operált betegek onkológiai nyomon követése; témavezető: *dr. Kassai Miklós* egyetemi tanársegéd

Orosz Tamás ÁOK IV.

(PTE/ÁOK Kísérletes Sebészeti Intézet): Ischaemia-reperfüziós agyi károsodás kísérletes vizsgálata; témavezető: *dr. Lantos János* egyetemi docens

Simon Barbara ÁOK VI.

(PTE/ÁOK Klinikai Kémiai Intézet és Urológiai Klinika): A vesekarcinoma (RCC) immunterápiájának prediktív faktorai; témavezető: *dr. Magyarlaci Tamás* egyetemi adjunktus, *dr. Buzogány István* egyetemi adjunktus

Schvöller Mónika ÁOK VI. „Magyar Szemorvostársaság” díj
(PTE/ÁOK Szemészeti Klinika): Szisztémás chlороquin kezelés szemészeti mellékhatásai és ezek szűrése; témavezető: *dr. Pámer Zsuzsanna* egyetemi adjunktus

Szarka Krisztina TTK Fizika szak V. évf.
(PTE/TTK Kísérleti Fizikai Tanszék): A szelektíven jelölő 9-anthroyl-nitril kapcsolódási pontjának meghatározása miozin szubfragmentum 1-ben fluoreszcencia rezonancia energia transzfer kísérletek segítségével; témavezető: *dr. Nyitrai Miklós* tud.főmunkatárs, *dr. Somogyi Béla* egyetemi tanár

Szigeti András ÁOK IV., Gasz Balázs ÁOK IV.
(PTE/ÁOK Idegsebészeti Klinika): A „sötét” idegsejtek tulajdonságai. II. Regenerációjuk gátlódása patológiás körülmények hatására; témavezető: *dr. Gallyas Ferenc* egyetemi tanár

Török Violetta ÁOK V.
(PTE/ÁOK Gyermekgyógyászati Klinika): Zsírban oldódó vitaminok és esszenciális zsírsav metabolitok alultáplált gyermekekben; témavezető: *dr. Decsi Tamás* egyetemi adjunktus

Különdíjak – 5 előadás

Benkó Rita ÁOK VI. „Magyar Gasztroenterológiai Társaság” különdíj

(PTE/ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet): Neuropeptidok (PACAP, VIP) hatásai és szerepe a coecum mozgásválaszaiban; témavezető: *dr. Barthó Lóránd* egyetemi tanár, *ifj. dr. Lénárd László és Lázár Zsófia* PhD hallgatók

Fekete Ágnes ÁOK IV., Uzsoki Boglárka TTK IV. „Biotest Hungaria Kft.”

(PTE/ÁOK Kórélettani Intézet): A neuropeptid Y (NPY) szerepe a hidegadaptációs hiperfágiában és táplálékvalogatásban; témavezető: *dr. Székely Miklós* egyetemi tanár

Kovács István V. „Magyar Szemorvostársaság” különdíj
(Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem): Kísérletek a szabadon élő *Acanthamoeba* spp. tenyésztésére; témavezető: *dr. Barabás Hajdú Enikő*

Laki Judit ÁOK IV. „Biotest Hungaria Kft.” különdíj
(PTE/ÁOK Orvosi Mikrobiológia és Immunitástani Intézet): A recombináns PIBF hatásának vizsgálata a gamma-delta TCR expresszióra; témavezető: *dr. Szekeres-Barthó Júlia* egyetemi tanár, *dr. Polgár Beáta* PhD hallgató

Szász Katalin ÁOK V. „MAITT” különdíj
(PTE/ÁOK Ortopédiai Klinika): A neurofibromatosishoz társuló gerinc-deformitások és kialakulásuk etiológiai faktora; témavezető: *dr. Illés Tamás* egyetemi docens

Sikeres előadást tartottak – 36 előadás

Baracs József ÁOK VI.
(PTE/ÁOK I. sz. Sebészeti Klinika): Aortoiliacalis helyreállító érműtéten átesett betegek késői nyomon követése; témavezető: *dr. Weber György* egyetemi docens

Bálint András ÁOK IV., Boronkai Árpád ÁOK IV.
(PTE/ÁOK Kísérletes Sebészeti Intézet, I. sz. Sebészeti

Klinika): Bioimpedancia mérés a mellkassebészeti gyakorlatban; témavezető: *dr. Szántó Zsolt* PhD hallgató, *dr. Róth Erzsébet* egyetemi tanár, *dr. Molnár F. Tamás* egyetemi docens

Bíró Kinga ÁOK IV., Simon Adrienn ÁOK IV.
(PTE/ÁOK Gyermekklinika): Mononucleosis infectiosa gyermekkorban; témavezető: *dr. Horváth Magdolna* egyetemi adjunktus

Bodrogi Gabriella ÁOK V.
(PTE/ÁOK Radiológia): Oncobiológiai szempontokra alapozott intraarterialis kombinált kezelés májdaganatokban; témavezető: *dr. Horváth László* egyetemi tanár

Bozó János ÁOK VI.
(PTE/ÁOK Humán Közegészségtani Intézet): A cerebrovascularis mortalitást meghatározó tényezők vizsgálata; témavezető: *dr. Sándor János* egyetemi tanársegéd

Cser Anita ÁOK V., Russai Rita ÁOK V.
(PTE/ÁOK I. sz. Belgyógyászati Klinika): Myrenne és LORCA aggregométerrel végzett haemorheológiai mérések összehasonlító vizsgálata; témavezető: *dr. Tóth Kálmán* egyetemi docens, *dr. Késmárky Gábor* klinikai orvos

Czimbalek Livia TTK V.
(PTE/TTK Kísérleti Fizikai Tanszék): Intramolekuláris energiaátadás Eu^{3+} komplexekben; témavezető: *dr. Erostyák János* egyetemi docens

Ember Ágoston ÁOK IV., Göbel Gyula ÁOK IV.
(PTE/ÁOK Kórélettani Intézet): Regulációs változások éhezési hypothermiában és postalimentaris hyperthermiában; témavezető: *dr. Székely Miklós* egyetemi tanár

Engelmann Péter TTT V. (poster)
(PTE/ÁOK Immunológiai és Biotechnológiai Intézet): Szöveti peptid hormonok expressziójának immunhisztokémiai vizsgálata földigilisztában; témavezető: *dr. Németh Péter* egyetemi tanár

Galambos Anita ÁOK V.
(PTE/ÁOK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika): Császármetés hatása az újszülöttek adaptációjára; témavezető: *dr. Ertl Tibor* egyetemi docens

Gasz Balázs ÁOK IV., Szigeti András ÁOK IV.
(PTE/ÁOK Idegsebészeti Klinika): A „sötét” idegsejtek tulajdonságai. I. Regenerációjuk, illetve nem-apoptotikus, nem-nekrotikus pusztulásuk; témavezető: *dr. Gallyas Ferenc* egyetemi tanár

Horváth Miklós ÁOK IV.
(PTE/ÁOK Orvosi Mikrobiológia és Immunitástani Intézet): A tumorok immunológiai felismerésének hátterében rejlő mechanizmusok vizsgálata; témavezető: *dr. Szekeres-Barthó Júlia* egyetemi tanár, *dr. Polgár Beáta*

Illés Anita ÁOK IV., Báthori Zsuzsanna ÁOK VI.
(PTE/ÁOK I. sz. Belgyógyászati Klinika): A nyelőcső chemo- és mechanoreceptorainak vizsgálata reflux oesophagitisben; témavezető: *dr. Király Ágnes* egyetemi tanársegéd

Kapus Judit gyógytornász szak EFK IV.
(PTE/ÁOK Neurológiai Klinika): A subaqualis torna jelentősége a sclerosis multiplex mozgásterápiájában; témavezető: *dr. Bors László* egyetemi adjunktus, *Járomi Melinda* gyógytornász

Káposztás Zsolt ÁOK VI.

(PTE/ÁOK Sebészeti Klinika): Nyelőcső reszekciót követő enterális táplálás hatása a korai posztoperatív szövődményekre; témavezető: *dr. Afshin Tavakoli* egyetemi tanársegéd, *dr. Cseke László* egyetemi tanársegéd, *dr. Horváth Örs Péter* egyetemi tanár

Kárteszi Judit ÁOK VI.

(PTE/ÁOK Orvosi Genetikai és Gyermekfejlődéstani Intézet): Fejlődési rendellenességek kóroki vizsgálata FISH technikával; témavezető: *Czakó Márta* tudományos munkatárs

Keresztes-Nagy Melinda ÁOK V.

(PTE/ÁOK Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet): A bakteriális összefehérjék vizsgálata gélelektroforézissel; témavezető: *dr. Kocsis Béla* egyetemi docens, *dr. Kustos Ildikó* orvos gyakornok

Konecsni Tünde TTK IV. Pogány Ákos TTK III.,**Bui Annamária TTK III., Dergez Tímea TTK III. (poster)**

(PTE/TTK Analitikai és Szerkezeti Kémia Tanszék, PTE/ÁOK Központi Kutató Laboratórium): Hormon mRNS-ek térbeli elrendeződése egy emberi hipofízisben; témavezető: *dr. Kilár Ferenc* egyetemi tanár

Kovács Gábor ÁOK V.

(PTE/ÁOK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika): Az impedancia kardiográfia alkalmazása újszülött korban; témavezető: *dr. Hadzsiev Kinga* egyetemi tanársegéd

Laky András ÁOK VI.

(PTE/ÁOK Ortopédiai Klinika): Chondromalacia patellae műtéti kezelésének eredményei a POTE Ortopédiai Klinikáján; témavezető: *dr. Than Péter* egyetemi tanársegéd

Lengyel Ferenc TTK IV.

(PTE/ÁOK Biokémiai Intézet): Transzfekció gátlása poli-(ADP-ribóz) polimeráz inhibitorokkal emlős sejtvonalon; témavezető: *iff. dr. Gallyas Ferenc* tud. munkatárs, *Várbíró Gábor* gyakornok, *dr. Sümei Balázs* egyetemi tanár

Carlos Llumiguano Z. ÁOK V.

(PTE/ÁOK Idegsebészeti Klinika): Parkinson-kór kezelése microelectrode-vezérelt stereotaxiás pallidotomiával; témavezető: *dr. Balás István* tanársegéd

Lukács Adrienn ÁOK IV.

(PTE/ÁOK II.sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum): Bacteriuria vizsgálata systemás lupus erythematosusban és systemás sclerosisban; témavezető: *dr. Tóvári Eszter*

Molnár Judit ÁOK V. Fehér Katalin ÁOK V.

(PTE/ÁOK I. Belklinika): Kísérletes fekélymodellek adaptálása genetikailag manipulált egerekre; témavezető: *dr. Hunyady Béla* egyetemi adjunktus

Mónos Mónika ÁOK VI.

(PTE/ÁOK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika): Az RDS profilaxisban részesült koraszülöttek cardiopulmonális adaptációja. Új eljárás az RDS megelőzésére; témavezető: *dr. Ertl Tibor* egyetemi docens

Nagy Bernadett ÁOK V., Alexy Tamás ÁOK V.

(PTE/ÁOK I. sz. Belgyógyászati Klinika): Kapilláris viscosimeterrel, vörösvérsejt aggregometerrel, filtrimeterrel, és thrombocytá aggregometerrel végzett haemorheológiai vizsgálatok a klinikai gyakorlatban; témavezető: *dr. Tóth Kálmán* egyetemi docens, *dr. Késmárky Gábor* klinikai orvos

Ollmann Anasztázia ÁOK V.

(PTE/ÁOK I. sz. Belgyógyászati Klinika): A visceralis perceptio vizsgálata SVS-barostat technikával az irritabilis bél syndroma különböző altípusaiban; témavezető: *dr. Király Ágnes* egyetemi tanársegéd

Pálincás László ÁOK IV.

(PTE/ÁOK Immunológiai és Biotechnológiai Intézet): Glukokortikoid receptor expresszió kimutatása perifériás vér mononukleáris sejteken; témavezető: *dr. Berki Tímea* egyetemi docens

Rab András ÁOK VI.

(PTE/ÁOK Klinikai Kémiai Intézet): A glukóz metabolizmus és kalcium ion homeosztázis kapcsolata *Saccharomyces cerevisiae*-ben; témavezető: *dr. Miseta Attila* egyetemi adjunktus

Szöke Katalin ÁOK V.

(PTE/ÁOK Biológia Intézet): RHO fehérjék szerepe PC12 sejtek proliferációjában; témavezető: *dr. Sebők Ágnes* egyetemi tanársegéd

Tóth Gergely ÁOK IV.

(PTE/ÁOK Orvosi Genetikai és Gyermekfejlődéstani Intézet): Az V. faktor és a PLA-receptor mutációinak szerepe az újszülöttkori agyvérzésekben; témavezető: *dr. Melegh Béla* egyetemi tanár, *dr. Kosztolányi György* egyetemi tanár, *dr. Méhes Károly* egyetemi tanár

Tóth Mónika Anna ÁOK V.

(PTE/ÁOK II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum, Immunológiai Osztály): A szervesoldószer expositio és vibratiós ártalom szerepe a systemás autoimmun kórképek illetve Raynaud syndroma provokálásában; témavezető: *dr. Cziráj László* egyetemi tanár

Tóth Tamás ÁOK V.

(PTE/ÁOK Kísérletes Sebészeti Intézet): Szabadgyökös reakciók vizsgálata kísérletes vékonybél auto-transzplantációs modellen; témavezető: *dr. Ferencz Andrea* PhD hallgató, *dr. Róth Erzsébet* egyetemi tanár

Tóth Viktória ÁOK V.

(PTE/ÁOK Gyermekgyógyászati Klinika): A syndromák kombinálódása, átmenetek, súlyossági fokozatok?; témavezető: *dr. Weisenbach János* egyetemi docens

Tuba Ágnes ÁOK VI., László Attila ÁOK VI.

(PTE/ÁOK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika): A gonadotropinok szerepe a meddőség terápiájában; témavezető: *dr. Szilágyi András* egyetemi docens

Zapf István ÁOK V.

(PTE/ÁOK Sebészeti Klinika): A kóros kövérség műtéti kezelése laparoszkópos gyomorgyűrű beültetéssel (lapband technika) és a módszer eredményességének értékelése; témavezető: *dr. Tizedes György* egyetemi adjunktus

Szálkai Valéria

mérlegképes könyvelő és adótanácsadó

Mobil tel.: 06-30/979 1993

Orvosok folyamatos továbbképzését szolgáló tanfolyamok előkészületei a Továbbképző Központban

A Charter on Continuing Medical Education – amelyet az UEMS 1994-ben fogadott el – ajánlása szerint az orvosok folyamatos – egészen a szakmai pályafutás végéig tartó – továbbképzése morális kötelesség. Ennek szellemében az EU tagországaiban az orvosok továbbképzése szervezett, minőségében ellenőrzött és dokumentált formában történik.

Az említett dokumentumban megfogalmazott elveknek megfelelően alakul át 2000. január 1-jét követően a hazai orvosok továbbképzési rendszere is. A rendszer alapjait a 73/1999. (XII. 25.) EüM rendelet határozza meg. A rendeletből kitűnik, hogy a továbbképzés egyik fontos eleme az előzetesen meghirdetésre kerülő tanfo-

lyamokon és szakmai rendezvényeken való részvétel. Ezeket a továbbképzési programokat az Egészségügyi Szakképzési és Továbbképzési Tanács (ESZTT) Egészségügyi Felsőfokú Szakirányú Szakképzési és Továbbképzési Bizottsága (EFSZSZTB) értékeli, és egységes szempontok alapján ún. továbbképzési pontok-

kal (kreditpontokkal) látja el.

A Továbbképző Központ levélben felkérte egyetemünk régiójában lévő összes egészségügyi intézmény vezetőjét, hogy gyűjtse össze, és adja meg az intézményben 2000-ben szervezendő továbbképzések adatait.

Egy – csak példaként kiragadott – továbbképzési programról az alábbi adatokat kellett megadni:

A beérkezett továbbképzési programokat a fenti táblázatos formába rendezve és szakmák szerint csoportosítva küldtük el az ESZTT-nek.

Képzés címe	Formája	Célcsoportja	Helye, ideje	Jelentk. h. ridő	Jelentkezési cím	Díja
Bőrgyógyászati diagnosztika és terápia	továbbk.	bőrgyógyász szakorvos-jelölteknek kötelező, szakorvosoknak	PTE ÁOK, Bőrgyógy. Kl. Pécs, Kodály Z. u 20. 2000. XI. 20-XII. 1.	2000. XI. 1.	Dr. Battyáni Zita, Bőrgyógyászati Klinika, Pécs, Kodály Z. u. 20.	jelölteknek ingyenes, szakorvosoknak 30.000 Ft

PTE ÁOK intézet/klinika neve	Meghirdetett programok száma
ANESZTEZIOLÓGIAI ÉS INTENZÍV TERÁPIÁS INTÉZET	9
BALESETSEBÉSZETI ÉS KÉZSEBÉSZETI KLINIKA	15
I. SZ. BELGYÓGYÁSZATI KLINIKA	6
II. SZ. BELGYÓGYÁSZATI KLINIKA	5
BŐRGYÓGYÁSZATI KLINIKA	7
CSALÁDORVOSTANI INTÉZET ÉS BETEGFELVÉTELI OSZTÁLY	29
FOGÁSZATI ÉS SZÁJSEBÉSZETI KLINIKA	7
FÜL-ORR-GÉGEKLINIKA	3
GYERMEKKLINIKA	3
HUMÁN KÖZEGÉSZSÉGTANI INTÉZET	27
IDEGSEBÉSZETI KLINIKA	1
KÍSÉRLETI SEBÉSZETI INTÉZET	5
KÖZPONTI KLINIKAI RADIOIZOTÓP LABORATÓRIUM	2
NEUROLÓGIAI KLINIKA	8
ORTOPÉDIAI KLINIKA	4
ORVOSI MIKROBIOLÓGIAI ÉS IMMUNITÁSTANI INTÉZET	6
PSZICHIÁTRIAI ÉS ORVOSI PSZICHOLOGIAI KLINIKA	4
RADIOLÓGIAI KLINIKA	1
I. SZ. SEBÉSZETI KLINIKA	3
SZEMÉSZETI KLINIKA	7
SZÜLÉSZETI ÉS NŐGYÓGYÁSZATI KLINIKA	7
UROLÓGIAI KLINIKA	5

Összesen mintegy 250 továbbképzési program érkezett, és ennek több, mint a felét a PTE ÁOK hirdette meg, a következő megoszlásban:

A felsőoktatási intézmények felelősek régióik folyamatos továbbképzési lehetőségeinek biztosításáért. Előírásként szerepel, hogy minden szakma számára 50 pontértékű program kerüljön meghirdetésre. Ezért az Egészségügyi Minisztérium költségvetési támogatást nyújt a felsőoktatási intézmények számára.

A Továbbképző Központban összegyűjtött programokat évente két alkalommal – február, illetve augusztus 15-ig – kell az ESZTT-hez értékelésre benyújtani. Az elfogadott továbbképzési programok meg fognak jelenni az Egészségügyi Közlönyben, és így minden érintett számára hozzáférhető lesz.

A folyamatos továbbképzéssel kapcsolatban a Továbbképző Központnak még egyéb feladatai vannak, amelyek maradéktalan végrehajtásával is igyekszünk hozzájárulni régióink egészségügyi ellátásának javításához.

Biró Gábor

A MUZSIKÁLÓ EGÉSZSÉGÜGYIEK MILLENNIUMI, IX. ORSZÁGOS TALÁLKOZÓJA PÉCSETT

Március 17-18-án városunkban nagyszámú olyan orvos, gyógyszerész és medikus tartózkodott, akik kivételesen nem szakmai találkozó résztvevői voltak, hanem egy számukra igen fontos másfajta tevékenység, nevezetesen a muzsikálás hozta ide őket. A szinte közhelyszerű megállapítás, miszerint az orvosok híresek arról, hogy zeneszeretők, sőt aktívan is művelik a zenét, eddig szinte csak anekdótikus szinten volt ismert Pécssett, ezen a két napon viszont a két hangverseny valamelyikén jelenlévő érdeklődők meg is győződhettek arról, hogy nemcsak hogy zenélnek, énekelnek orvosaink, hanem azt sokan igen magas szinten művelik.

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának patronálása és még több más cég és intézmény szponzorálása tette lehetővé ennek a találkozóznak a létrejöttét, amelyre az egész országból idesereglett egészségügyiiek saját költségükön vettek részt és – a hónapokon át történő gyakorlást követően – rászánták ezt a hosszú hétvégét arra, hogy itt is szinte mindkét napon a helyszínek akusztikájának kipróbálásával foglalkoztak, részt vettek a hangversenyeken és szabad idejükben, valamint a hangversenyeket követő baráti találkozókban a zenész és koncertlátogató kollégákkal beszélgettek.

Az első hangverseny a Palatinus Szálló Bartók termében zajlott. A közel 4 órás műsor igen változatos volt. Az elhangzott remek előadások közül csak néhányat szeretnénk felvillantani: a SOTE Kamarazenekara (karmester *Tardy László*) egy Haydn zongoraverseny kíséretét adta, amely mű szólóját egyébként az előadás előtt harmadikként „beugró” gyógyszerész, *dr. Kolbe Ilona* játszotta igen magas színvonalon. A sok szóló és kamarazenei mű előadói közül kiemelésre kínálkozik *dr. Szilágyi András* budapesti pszichiáter egészen magas művészi szinten megszólaló Liszt-produkciója, és az ugyancsak fővárosi pszichiáter – bár Pécsről elsármazott – *dr. Szalai István* saját kompozíciójának megszólaltatása. A sok színvonalas produkcióból még megemlítenédő a debreceni *dr. Becski család* kamara-zenélése (zongora és két fuvola), valamint a pécsi eredetű *dr. Masszi Gabriella* zongorista és szép hangon hegedülő fia, *Szabó Zsolt* előadásában elhangzó versenyműtétel. Az idegsebészek közül legyen szabad csupán *dr. Tarjányi János* szegedi docenst, vagy *dr. Csécsei György* profesz-

szort, a DOTE Idegsebészeti Klinika igazgatóját kiemelni, előbbi zongorán, utóbbi klasszikus gitáron működött közre nagy sikerrel. Ne feledkezzünk meg a kiváló csellista, *dr. Lakatos János* tatabányai kardiológus szerepléséről sem, aki Bach-szólószonáta tételét adta elő korhű ruhában és határozott, kristálytiszt hangvétellel.

Másnap a Ferencesek templomában talán még kiegyenlítettebb és más jellegű műsor hangzott el, itt is gyakorlatilag teltház mellett. A vokális zenéből *dr. Muskát József* somogyapáti háziorvos hőstenorján elhangzó két egyházzenei mű és egy pécsi orvosokból álló vokális együttes, valamint *dr. Kopjármé Komáromi Alice* által nagy sikerrel előadott Caldara-motetta említendő. Valódi professzionista színvonalat képviselt *dr. Borvendég János* professzor, az

Dr. vitéz Tarján Jenő, Szekszárd

OGYI főigazgatóhelyettese, aki egy Händel orgonaversenyt adott elő a SOTE Kamarazenekar kíséretével, és belgyógyász fia, *dr. Borvendég János Sebestyén*, aki

egy Bach orgonaművet szólaltatott meg kiválóan. Felcsendült Vivaldi két gondokára írt versenyműve is *dr. Lakatos János* (Tata) és *dr. Csanaky Iván* (Pécs), valamint a SOTE kamarazenekar tolmácsolásában. A sok kitűnő előadás között még sokáig lehetne

Dr. Csanaky Iván, Pécs

tallózni, mégis megemlítenédő még *dr. Naményi Miklós* veszprémi tüdőgyógyász nagyszerű basszusán elhangzott két ária, valamint az egész találkozót is záró Vivaldi Credo, amelyet a most is kiegyenlített és szépen muzsikáló SOTE Kamarazenekar és a házigazdák POTE-Pannonton énekkara adott elő az utóbbi együttes két karnagya, *Lakner Tamás* és *Kutnyánszky Csaba* vezényletével.

A találkozó szervezői a bőség zavarával küszködtek, mivel nagyszámú ígéretekkel jelentkeztek kollégáink szinte az ország minden megyéjéből és a fővárosból is, és így mindkét koncert hosszúra sikerült. A hálás közönség azonban mindvégig kitartott és nagy szeretettel ünnepelte az orvos-egészségügyi foglalkozású előadókat. Valóban, a résztvevők

túlnyomó többsége szakmabeli volt és csak néhány közeli családtag, valamint hivatalos zenész barátaink egészítették ki a hiányzó szólamokat. Noha szakmai elfoglaltság és más természetű okok miatt többen mégsem tudtak rendezvényünkön részt venni, így is bőséges és színvonalas volt a zenei kínálat.

A jelen találkozó védnökei és szponzorai mellett köszönet illeti a Muzsikáló Egészségügyiek Találkozóinak alapítóját és több korábbi nagysikerű szombathelyi, hasonló rendezvény szervezőjét és közreműködőjét, *dr. Tarján Jenő* főorvost, aki a pécsi Találkozón rövid visszaemlékezést tartott az eddigi találkozókról. Az eseményt záró fogadáson alakult ki az a vélemény, hogy egy alapítvány létrehozásával lehetne a jövőben folyamatosan biztosítani a rendezvények anyagi hátterét. A most már hagyományosan az országos Tavaszi Fesztivál keretében tartott Találkozó a jövő évben Kecskeméten kerül megrendezésre, ahová mind a közreműködő, mind a zenét szerető hallgatóságot szeretettel várjuk.

A Találkozó szervezői:

Dr. Szelényi Zoltán
Dr. Csanaky Iván

Tisztelt Professzortársak!
Tisztelt Oktató és Hallgató Kollégák!

Az egyetemegyesítéssel kapcsolatosan, valamint az Európai Unióhoz történő csatlakozás előkészületeinek következtében az egyetemi nemzetközi kapcsolatok iránti igény jelentősen megnövekedett, és annak iránya is bizonyos mértékig megváltozott. Így ez a tevékenység a Pécsi Tudományegyetem létrejöttével nagyrészt központi feladattá vált.

Ezért az Orvostudományi és Egészségtudományi Központtal valamint a dékáni vezetéssel egyetértve ezt a feladatkört, már csak koromra való tekintettel is, 2000. április 1-jétől nem töltöm be többé.

Szeretném ezúton is megköszönni az egyetem régi és jelenlegi vezetőinek megtisztelő bizalmát és támogatását, valamint minden oktatónak és a hallgatóságának, hogy közel 5 éven keresztül ilyen irányú munkámat segítették. Őszintén kívánom, hogy az új kihívásoknak megfelelően az Orvostudományi és Egészségtudományi Központ, az Orvoskar valamint az egész egyetem nemzetközi kapcsolatrendszere tovább szélesedjen és eredményesen működjön a jövőben is. Amennyiben ehhez a későbbiek során bármivel hozzá tudok járulni, mindenkor készségesen állok karunk vagy a központ rendelkezésére.

E feladatkört a jövőben *dr. Ohmacht Róbert* egyetemi docens (Orvosi Kémiai Intézet) fogja betölteni. Nemzetközi kapcsolatok vonatkozásában szíveskedjenek hozzá fordulni. A 325-349 fax szám továbbra is az egyetemi nemzetközi kapcsolatok szolgálatában áll, áthelyezve dr. Ohmacht Róbert docens úrhoz.

Dr. Mess Béla
egyetemi tanár

TEVA kutatási díj

A TEVA Gyógyszergyár által 1997-ben alapított természettudományos kutatási díjat 2000. évben is meghirdeti a BIOGAL Gyógyszergyár Rt Kutatási Igazgatósága közreműködésével.

A díj odaítélésének jellemzői és feltételei a következők:

- A fent említett természettudományos kutatási díjak évente kerülnek kiadásra, egy éves időtartamra.
- A díjak a természettudományok területén végzett innovációs jellegű tevékenységért adományozhatók a farmakológia, orvosi biológia, orvosi-gyógyszerészeti kémia és a klinikai kutatás területén.
- Egy kutatóhelyen csupán egy díj adományozható. Az Universitas szervezetben működő kutatóhelyek esetében a kiadható díjak számát a pályázatok színvonalának ismeretében döntjük el. A díj összege: 3000 USD pályázatonként.
- A projektek kiválasztását egy, a kutatóhely és a BIOGAL Gyógyszergyár 2-2 képviselőjéből álló közös bizottság fogja végezni.
- A bizottság azon projekteket részesíti majd előnyben a bíráló folyamatán, melyeknek témája rövid távon belül konvertálható az alkalmazott ipari kutatás + fejlesztés területére.
- A pályázaton való részvétel során az alábbiakat kell benyújtani:
 - A pályázó szakmai önéletrajza,
 - A pályázó publikációinak listája,
 - Kutatási eredményeinek leírása, amelyek a projekt lényegi elemeit tartalmazzák,
 - Ajánlólevelek.
- A benyújtott pályázatok elbírálása után a TEVA 6 hónapos elsőbbségi joggal rendelkezik a díjazott projekt további hasznosíthatóságára vonatkozóan.
- 2000-ben a pályázatok benyújtásának határideje **szeptember 15.**
- A pályázatokot a BIOGAL Gyógyszergyár Kutatási Igazgatósága címére (Debrecen, Pallagi út 13., 4042) kérjük elküldeni 2 példányban, angol nyelven.
- A díjak ünnepélyes átadásának időpontja és módja az adott egyetem és az adományozó közös megegyezése alapján kerül meghatározásra.

A benyújtott pályázatok értékelésénél előnyben részesülhetnek a központi idegrendszer és az immunrendszer területét érintő témák, de természetesen egyéb hatástani területről is várjuk a projekteket.

Az ODHT állásfoglalása

A felsőoktatási intézményhálózat átalakításával kapcsolatos doktori iskolai és habilitációs átmeneti feladatok megoldására

A jogelőd EDT és HB intézményen belüli vagy intézményközi formában, jogosítványait megtartva, 2001. június 30-ig átmeneti EDT ill. HB-ként tovább működik. Ezek az Egyetemi Doktori Tanácsok és Egyetemi Habilitációs Bizottságok legkésőbb 2000. december 31-ig fogadhatnak be egyéni doktori cselekményekre vonatkozó pályázatot és 2001. március 31-ig habilitációs kérelmeket. Feladatuk a folyamatban lévő fokozatszerzési és habilitációs eljárások bonyolítása a jelzett határidőig.

Legkésőbb 2001. március 31-ig létre kell hozni az új EDT-okat és EHB-okat, amelyek folyamatosan átveszik a korábbi testületektől a doktorképzéssel és habilitációval összefüggő feladatokat, kivéve a már folyamatban lévő eljárásokat.

Amennyiben az egyetem szintjén nem teremthető meg a szakmai illeté-

kesség és a külső kontroll, lehetőség van fokozatadományozási és habilitációs minősítési hatáskörrel rendelkező kari vagy tudományági (szakterületi) doktori tanácsok és habilitációs bizottságok létrehozására is. Ez esetben az EDT és az EHB az átadott döntéseket illetően csak törvényességi felügyeleti körben illetékes.

Az állami ösztöndíjas felvételi keret intézmények közötti és egyetemen belüli elosztása 2000-ben még a jelenlegi intézményi beosztásban és az ODHT által kezdeményezett, 1999. évben alkalmazott elvek alapján történik. Az új egyetemi struktúra szerinti, 2001/2002-es tanévtől érvényes állami ösztöndíjas létszámelosztás elveit és algoritmusát 2001. március 31-ig kell kialakítani. E tekintetben a javaslattevő továbbra is az ODHT.

Gödöllő, 1999. szeptember 17.

Dr. Szendrő Péter
egyetemi tanár, az ODHT elnöke

A Szenátus mellett működő állandó bizottságok

A PTE elődintézményeinek Doktori és Habilitációs Bizottságai 2000. augusztus 31-éig párhuzamosan működnek!

A jogelőd JPTE Doktori és Habilitációs Bizottságának összetétele

Állam- és Jogtudományi Kar

Dr. Kiss László egyetemi tanár
PTE ÁJK Közigazgatási Jogi Tanszék
Dr. Benedek Ferenc professor emeritus
PTE ÁJK Római Jogi Tanszék – külső tag

Természettudományi Kar

Dr. Borhidi Attila egyetemi tanár
PTE TTK Növénytan Tanszék
Dr. Fischer Ernő egyetemi tanár
PTE TTK Állattani Tanszék
Dr. Tóth József egyetemi tanár
PTE TTK Általános társadalomföldrajzi és Urbanisztikai Tanszék
Dr. Lénárd László egyetemi tanár
PTE ÁOK Élettani Intézet – külső tag

Művészeti Kar

Bencsik István egyetemi tanár
PTE MK
Dévényi Sándor Ybl-díjas – külső tag

Közgazdaság-tudományi Kar

Dr. Bélyácz Iván egyetemi tanár
PTE KTK Vállalati Gazdaságtan Tanszék
Dr. Santa Attila egyetemi tanár – PTE KTK Agrárgazdaságtani Tanszék
Dr. Szabó Gábor egyetemi tanár
PATE – külső tag

Bölcsészettudományi Kar

Dr. Ormos Mária egyetemi tanár, a DHB elnöke
PTE BTK Modernkori Történeti Tsz.
Dr. Szépe György egyetemi tanár
PTE BTK Nyelvtudományi Tanszék
Dr. László János egyetemi tanár
PTE BTK Pszichológia Tanszék
Dr. Thomka Beáta egyetemi tanár
PTE BTK Irodalomelméleti Tanszék
Dr. T. Mérey Klára c. egyetemi tanár
külső tag

A Tudományos Bizottság hírei

Kongresszusi részvétel támogatására 60 E Ft-ot kaptak a következők:

Balla Zsolt	Szívgyógyászati Klinika;	Anglia
Bánhegyi György	Fül-Orr-Gégeklinika	Németország
Borsiczky Balázs	Kísérletes Sebészeti Intézet	Svédország
Ember István	Népegészségügyi Intézet	Kínai Népköztársaság
Karádi Zoltán	Élettani Intézet	USA
Pethő Gábor	Farmakológiai Intézet	Ausztria
Pintér András	Gyermecklinika	India
Szőke Éva	Farmakológiai Intézet	Anglia
Vincze Áron	I. sz. Belgyógyászati Klinika	USA

Dr. Lázár Gyula
a Tudományos Bizottság titkára

Az MTA Székház április havi programja

04. 07. 14:00	Víz Világnapja 2000; X. szakbizottság Levegőtisztaság-védelmi, Víz- és Talajvédelmi munkabizottság ülése
04. 13. 10:00	PAB Elnökségi ülés
04. 18. 14:30	MTA Kémiai Osztályának kihelyezett ülése
04. 20. 11:00	Határon túli magyar tudományosság
04. 28. 10:00	Magyarország vízvédelmi programja

FOLYTATÁS ➔

Minőségbiztosítási Bizottság

Elnök: *Dr. Kosztolányi György* egyetemi tanár,
Orvostudományi Kar

Tagok: *Dr. Meleg Csilla* egyetemi docens,
Állam- és Jogtudományi Kar

Dr. Kisbán Eszter egyetemi tanár, Bölcsészettudományi Kar

Dr. Kiss Tibor egyetemi docens, Közgazdaság-tudományi Kar

Dr. Tolnai Gyula főiskolai tanár, Illyés Gyula Főiskolai Kar

Vidovszky László egyetemi tanár, Művészeti Kar

Dr. Kovács Árpád főiskolai docens,

Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar

Dr. Horváth Boldizsár főiskolai tanár,

Egészségügyi Főiskolai Kar

Dr. Erosyák János egyetemi docens, Természettudományi Kar

Szabó Imre hallgató, Orvostudományi Kar

Vázsonyi Ottó hallgató, Bölcsészettudományi Kar

Oktatási és Kredit Bizottság

Elnök: *Dr. Kajtár István* egyetemi tanár, Állam- és Jogtudományi Kar

Tagok: *Dr. Kunszt Márta* egyetemi docens,
Bölcsészettudományi Kar

Dr. László Gyula egyetemi tanár, Közgazdaság-tudományi Kar

Dr. Várady Zoltán főiskolai docens, Illyés Gyula Főiskolai Kar

Dr. Aknai Tamás egyetemi docens, Művészeti Kar

Dr. Szeberényi József egyetemi tanár, Orvostudományi Kar

Dr. Mészáros Lajos főiskolai tanár, Egészségügyi Főiskolai Kar

Dr. Véték Lajos főiskolai docens,

Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar

Dr. Aubert Antal egyetemi docens, Természettudományi Kar

Kádár Péter hallgató, Bölcsészettudományi Kar

Róka Antal hallgató, Orvostudományi Kar

Gellai Gergő hallgató, Illyés Gyula Pedagógiai Főiskolai Kar

Tudományos Bizottság

Elnök: *Dr. Tóth Gyula* egyetemi tanár,
Orvostudományi Kar

Tagok: *Dr. Bruhács János* egyetemi tanár,
Állam- és Jogtudományi Kar

Dr. Bókay Antal egyetemi tanár, Bölcsészettudományi Kar

Dr. Vörös József egyetemi tanár,

Közgazdaság-tudományi Kar

Dr. Kurucz Rózsa főiskolai tanár, Illyés Gyula Főiskolai Kar

Vidovszky László, egyetemi tanár, Művészeti Kar

Dr. Illei György főiskolai tanár, Egészségügyi Főiskolai Kar

Dr. Csébfalvi Györgyné főiskolai tanár,

Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar

Dr. Nagy Géza egyetemi tanár, Természettudományi Kar

Nagy Gergely PhD hallgató, Orvostudományi Kar

Lipi Szabolcs PhD hallgató, Közgazdaság-tudományi Kar

Gazdasági Bizottság

Elnök: *Dr. Ulbert József* egyetemi docens,
Közgazdaság-tudományi Kar

Tagok: *Dr. Horváth Sándor* egyetemi docens,
Állam- és Jogtudományi Kar

Dr. Fischer Ferenc egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar

Kovács Jánosné gazdasági igazgató,

Illyés Gyula Pedagógiai Főiskolai Kar

Bencsik István egyetemi tanár, Művészeti Kar

Dr. Dóczi Tamás egyetemi tanár, Orvostudományi Kar

Graf Ferenc gazdasági koordinátor,

Egészségügyi Főiskolai Kar

Ferenci József gazdasági főigazgató-helyettes,

Orvostudományi és Egészségtudományi Központ

Dr. Szvitacs István főiskolai docens,

Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar

Dr. László Mária egyetemi docens, Természettudományi Kar

Légrádi Zsolt gazd. főigazgató-helyettes,

Gazdasági Főigazgatóság

Dr. Fischerné dr. Dárdai Á. főigazgató, Központi Könyvtár

Ocsovai Tamás hallgató, Felnőttképzési és Emberi Erőforrás

Fejlesztési Intézet

Beruházási és Fejlesztési Bizottság

Elnök: *Dr. Kukai Tibor* főiskolai docens,

Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar

Tagok: *Dr. Kengyel Miklós* egyetemi tanár,

Állam- és Jogtudományi Kar

Pálvölgyi Istvánné gazdasági vezető,

Bölcsészettudományi Kar

Dr. Szűcs Pál egyetemi docens, Közgazdaság-tudományi Kar

Kovács Jánosné gazdasági igazgató,

Illyés Gyula Főiskolai Kar

Vinter Miklós dékáni hivatalvezető, Művészeti Kar

Dr. Szabó István egyetemi tanár, Orvostudományi Kar

Kishonti Kálmán gazdasági vezető,

Egészségügyi Főiskolai Kar

Ferenci József gazdasági főigazgató-helyettes,

Orvostudományi és Egészségtudományi Központ

Póla József dékáni hivatalvezető, Természettudományi Kar

Mihalovics Gábor főmérnök, Gazdasági Főigazgatóság

Dr. Hernádi László főigazgató-helyettes, Központi Könyvtár

Bognár Attila hallgató, Közgazdaság-tudományi Kar

Informatikai Bizottság

Elnök: *Dr. Dobay Péter* egyetemi tanár,

Közgazdaság-tudományi Kar

Tagok: *Dr. Balogh Zsolt* egyetemi adjunktus,

Állam és Jogtudományi Kar

Bocz András egyetemi adjunktus, Bölcsészettudományi Kar

Dr. Áts László főiskolai docens, Illyés Gyula Főiskolai Kar

Krajnik Szabolcs informatikus, Művészeti Kar

Czopf János informatikai csoportvezető,

Orvostudományi Kar

Tóthné dr. Jeges Sára főiskolai tanár,

Egészségügyi Főiskolai Kar

Dr. Csernus Valér egyetemi docens,

Orvostudományi és Egészségtudományi Központ

Dr. Szakonyi Lajos főiskolai docens,

Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar

Dr. Hegyi Sándor egyetemi docens, Természettudományi Kar

Dr. Juhász Pál igazgató, Egyetemi Informatikai Szolg. Kp.

Dr. Bérdi György osztályvezető, Központi Könyvtár

Somogyi Kornél hallgató, Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar

Habilitációs előadás

Dr. Gőcze Péter egyetemi adjunktus (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika) **2000. április 20-án** 9 órai kezdettel a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika tantermében „Klimaktérium, a változás kora” címmel, 10 órai kezdettel „The climacteric (Menopause and postmenopause)” címmel nyilvános előadást tart. Az előadásokon a PTE valamennyi oktatója és hallgatója részt vehet. 14.30 órai kezdettel „Ép és daganatos szövetek szteroid hormon szintézisének sejtszintű szabályozása és glikoprotein termelése” címmel nyilvános tudományos előadást tart a PTE ÁOK Elméleti Tömb II. sz. tantermében.

Meghívó

A PTE Orvostudományi és Egészségtudományi Szakosztálya meghívja Önt és munkatársait **2000. április 14-én**, 14.30 órakor rendkívüli tudományos ülésére, ahol

Albert Schinzel,

a Zürichi Egyetem Orvosi Genetikai Intézetének professzora, a jogelőld POTE honoris causa doktora megtartja az 1999. október 23-ról kényszerűségből elmaradt előadását.

Az előadás címe: From the first structural chromosome aberration to the level of the gene: 30 years progress in cytogenetic diagnosis.

Az előadás keretében kerül sor Albert Schinzel professzornak a díszdoktori diploma és talár ünnepélyes átadására.

PÁLYÁZATOK

Az Oktatási Minisztérium pályázati felhívása Alkalmazott Kutatási Fejlesztési Pályázatra

A pályázat célja a magyar gazdaság versenyképességének javítása, ezen belül új, korszerűbb, magasabb értéket képviselő, piac-képesse váló termékek, eljárások és szolgáltatások létrehozása az alkalmazott kutatás és a műszaki fejlesztés állami eszközökkel történő, részben visszatérítendő támogatása útján. A nemzetközi kooperáció elősegítése.

Igényelhető támogatás: legalább 10 millió Ft.
Pályázhatnak, illetve a pályázatban részt vehetnek: belföldi székhelyű vállalkozások, egyéni vállalkozók. A pályázati anyag letölthető a www.omfb.hu internetcímről.

Beadási határidő: 2000. szeptember 15-ig folyamatos.

Az Osztrák-Magyar Tudományos és Oktatási Akcióprogram Alapítvány (Stiftung Aktion Österreich-Ungarn) pályázati lehetőségei a 2000. évben:

1. Ösztöndíjpályázat felsőoktatásban tanulók, frissen diplomázott szakemberek, posztgraduális képzésben résztvevők, tudományos kutatók és felsőoktatásban oktatók részére ausztriai intézményekben:

Felsőoktatási tanulmányok (maximum egy szemeszter); rövid kutatómunkák (1-3 hónap)

Pályázati feltételek: magyar állampolgárság; magyar felsőoktatási intézmény nappali tagozatán folytatott tanulmányok; német szakos hallgatók esetén négy, egyéb szakok esetén hat lezárt szemeszter; igazolt középfokú német nyelvtudás; max. 35. éves életkor.

A pályázat beadásának határideje: 2000. március 14. és november 15.

2. Projektpályázat közös osztrák-magyar kutatási, képzési és oktatási folyamatok lebonyolítására, kétoldali rendezvények, szimpóziumok, tanácskozások, szakszemináriumok és hallgatói konferenciák megrendezésére, tudományos anyag elkészítésére.

A kérelmezők köre: akkreditált (szak)főiskolák és egyetemi intézmények; kutatóintézetek; képzési intézmények.

A pályázatok beadási határideje: 2000. március 15., május 15., szeptember 15. és november 15.

További információk és jelentkezési lap az alapítvány címén kérhetők: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19-21. Professzorok Háza. Telefon: 351-9839 Internet-címünk: <http://www.prof.iif.hu/omaa> e-mail: aoue@omaa.huninet.hu

Környezetvédelmi Műszaki Fejlesztési Pályázaton történő részvételre

A pályázat célja a környezetszennyezés megelőzésével kapcsolatos, valamint a környezetre kisebb terheléért jelentő technológiák és termékek kifejlesztése, a hazai környezetvédelmi ipar versenyképességének javítása részben visszatérítendő támogatás útján.

Pályázhat, illetve a pályázatban részt vehet: minden belföldi székhelyű jogi személyiség és jogi személyiség nélküli vállalkozás, illetve ezek konzorciuma. A konzorcium tagjaként pályázhatnak hazai kutatóhelyek, illetve az EU tagországok kutatói és kutatóhelyei is, de a konzorcium vezetője csak hazai vállalkozás lehet, és a külföldi résztvevő támogatásban nem részesülhet.

A részletes leírás és a pályázati csomag letölthető a www.omfb.hu címről.

A pályázatok beadása 2000. szeptember 10-ig folyamatos.

Japán kutatói ösztöndíjak

A Japán Kulturális Szövetség keretében működő Taibunkyo Fund ösztöndíjat hirdet 1 fő részére. Olyan, 1949. 06. 01. és 1970. 05. 31. között született kutatók pályázhatnak, akik a Japánban megszerzett tapasztalataikat kutatóként fogják hasznosítani. A pályázathoz szükséges a Japán intézmény (kutatóhely) és/vagy kutató partner fogadólevele. Bármilyen tudományágban lehet pályázni. A pályázónak rendelkeznie kell a kutatáshoz szükséges japán vagy angol nyelvtudással. Nem pályázhatnak akik 3 hónapnál hosszabb időt töltöttek, vagy jelenleg illetve a jövőben töltenek Japánban. A jelen ösztöndíj időtartama 10 hónap. A kutatást meg kell kezdeni 2000. szeptember 1. és október 30. között.

Az angol nyelvű jelentkezési lapokat a TAIBUNKYO Fund (Training Abroad Fund) c/o Japan Cultural Association címére kell eljuttatni **2000. május 31-ig bezárólag**.

(A május 31-i dátum nem a postai feladás hanem az érkezés határideje!)

A jelentkezés és a részvétel feltételeiről szóló részletes angol nyelvű tájékoztató valamint a jelentkezési lapok hozzáférhetők az Oktatási Minisztérium Ügyfélszolgálati Irodáján (Budapest, V., Szalay u. 10-14., telefon: 302-7369) és a Magyar Ösztöndíj Bizottság Irodájában (tel.: 302-0600/1130). Az Ügyfélszolgálati Iroda a tájékoztatót és az űrlapokat vidékiek részére igény szerint postán megküldi. A jelentkezési lapok fénymásolhatók.

A csúcstechnológiákhoz kapcsolódó, alkalmazott kutatási-fejlesztési tevékenységet szolgáló beruházások támogatására

A pályázat célja: önálló gazdasági társaságként, vagy a gazdasági társaság önálló szervezeti egységként olyan kutatóhely létesítése, amellyel biztosítható a korszerű technológiák hazai fejlesztése és bevezetése.

Pályázhat, illetve részt vehet a pályázatban: minden Magyarországon bejegyzett gazdasági társaság, illetve több gazdasági társaságból álló konzorcium.

A pályázatok beadása: a meghirdetéstől folyamatos, 2000. szeptember 30-ig.
A pályázati csomag letölthető az Interneten <http://www.omfb.hu> címről.

Az Európai Unió 5. Kutatási, Technológia-fejlesztési és Demonstrációs Keretprogramjának tematikus hálózataiban való részvétel támogatására

A pályázat célja, hogy elősegítse a hazai szakmai közösségek kapcsolódását az Európai Unió 4. és az 5. Keretprogramja alapján létrehozott és működtetett szakmai hálózatokhoz, illetve a program

keretében előkészületben lévő hálózati pályázatokhoz (ezek a hálózatok az adott K + F célkitűzés érdekében társuló gyártók, felhasználók, egyetemek és kutató központok együttműködésének támogatására alakulnak).

Pályázhat, illetve a pályázatban részt vehet: minden belföldi székhelyű jogi személy, jogi személyiség nélküli társaság és egyéni vállalkozás, valamint magyar állampolgárságú és magyarországi állandó lakóhellyel rendelkező természetes személy. A külföldön bejegyzett jogi személyek csak a projektre elkülönített saját forrás meglétének igazolása esetén vehetnek részt a konzorciumban.

Beadás: 2000. március 20. után folyamatosan.

A részletes pályázati anyag letölthető a www.omfb.hu címről.

Ljubljana

Egyetemünknek a Ljubljana Egyetemmel fennálló együttműködési szerződése alapján a 2000-es évben is lehetőség nyílik 5 oktató részére 2-2 hetes tanulmányútra a Ljubljana Egyetemre az oktató csereprogram keretében.

Pályázati feltételek

- Kérelem a Dékáni Hivatalhoz. Ebben kérem a pályázó neve, munkahelye, beosztása, szakterülete és nyelvismerete mellett megjelölni a meglátogatni kívánt ljubljana klinikát vagy intézetet, esetleg a személyt, akivel konzultálni óhajt, továbbá a tanulmányút kívánt időpontját (lehetőleg két alternatív dátum megadásával).
- Rövid (kb. 1 oldal) munkaterv angolul 2 példányban. Ezen is kérem a meglátogatni kívánt klinikát/intézetet, esetleg személyt fel tüntetni.
- Az itthoni munkahely vezetőjének ajánlása vagy egyetértő aláírása.

Pályázati határidő: 2000. május 1.

A vendéglátó egyetem a kiutazónak szállást és étkezést, valamint szerény költőpénzt biztosít. Az utazási költségeket a kiutazónak maguknak kell biztosítaniuk.

A tanulmányútról hazatérve 2 példányban angol nyelven rövid beszámoló jelentést kell készíteni.

Dr. Mess Béla
egyetemi tanár
a Nemzetközi Kapcsolatok tanácsadója

Technológia-intenzív mikrovállalkozások kezdeti innovációs feladatainak támogatására (TECH-START pályázat)

A pályázat célja a technológia-intenzív mikrovállalkozások kezdeti, saját innovációs feladatai elvégzésének elősegítése a szakmailag alátámasztott, sikeresnek ígérkező innovációs ötletek, jelentős újdonságtartalommal bíró műszaki fejlesztési elgondolások megvalósítási feltételeinek kialakításához és a létrejött újdonság hasznosításra való előkészítéséhez nyújtott állami támogatással.

Pályázhat minden, Magyarországon legfeljebb 5 éve bejegyzett belföldi székhelyű jogi személyiségű és jogi személyiség nélküli gazdasági társaság és ezek konzorciumai, szövetkezet és egyéni vállalkozó, amelyeknél az összes foglalkoztatott létszám nem haladja meg a 10 főt.

A pályázati anyag letölthető a www.omfb.hu címről.

Beadási határidő: 2000. június 30.

Az információs és kommunikációs technológiák és alkalmazások fejlesztésének támogatására

Az IKTA-3 pályázat célja piacképessé váló, új információs és kommunikációs eljárások, eszközök és szolgáltatások kidolgozásának és kipróbálásának támogatása. A pályázatnak programjellegű és tematikus részei vannak. A programjellegű pályázatok közül kettőt a tematikus pályázattal egyszerre hirdetünk meg. Az év folyamán további programjellegű pályázatok meghirdetését tervezzük.

A részletes leírás és a pályázati csomag letölthető a www.omfb.hu címről

A projektjavaslatok beadási határideje 2000. május 15. és 2000. szeptember 30.

Kísérleti fejlesztések támogatására a felsőoktatási és kutatói számítógéphálózatban

Nagysebességű Internet Program (NI-2000)

Az NI-2000 program célja, hogy olyan kísérleti, korszerű technológián alapuló, nagyterületű, nagy sávszélességű információs infrastruktúra jöjjön létre, amely (1) próbapályaként szolgál az új hálózati technológiák és az új alkalmazások számára, (2) a hazai felsőoktatási és kutatói körök számára újra lehetőséget ad az élenjáró elméleti és gyakorlati tudás megszerzésére és honosítására.

A projektjavaslatok beadási határideje 2000. április 15. és 2000. szeptember 15.

A pályázati anyag letölthető a www.omfb.hu címről.

EU 5. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogramjában történő magyar részvétel támogatására

A pályázat célja, hogy állami eszközökkel is elősegítse az Európai Unió 5. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogram (EU 5. KTF Keretprogram) pályázati felhívásaihoz kapcsolódóan a magyar részvételt, a keretprogram pályázataira beadandó projekttervek kidolgozását, konzorciumok létrehozását, az EU Bizottság által elfogadott pályázatok esetén a szerződésbekötés indítását.

Pályázhat minden belföldi székhelyű jogi személyiségű és jogi személyiség nélküli vállalkozás, költségvetési szervezet és intézménye, jogi személyiségű non-profi szervezet, valamint magyar állampolgárságú és magyarországi állandó lakóhellyel rendelkező természetes személy.

A pályázati csomag letölthető a www.omfb.hu címről.

A pályázatok beadása a meghirdetés után folyamatosan.

Digitális képi technológiák és technológiai alkalmazások fejlesztésének támogatására

A KÉPI-2000 program célja, hogy elősegítse olyan új, digitális képi technológiát használó információs rendszerek és szolgáltatások, továbbá az ezek alapjául szolgáló technológiák és ismeretek létrehozását és elterjesztését, amelyek

- a digitális képi technológiák, technológiai alkalmazások területén versenyképes hazai megoldások kifejlesztését eredményezik,
- az euro-atlanti integrációban jelentős hatású új rendszerek létrehozásához és működtetéséhez érdemi hozzájárulást jelentenek.

Vissza nem fizetendő kutatás-fejlesztési támogatásért belföldi székhelyű jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok és egyéni vállalkozók, továbbá ezek konzorciumai pályázhatnak. A konzorcium támogatást nem igénylő bejegyzett társaság is, aki, ill. amely saját részvételének összes költségét fedezi.

A projektjavaslatok beadási határideje 2000. április 15. és 2000. szeptember 15.

A pályázati csomag letölthető a www.omfb.hu címről.

TÉT pályázatok

Az OM KFHA Kétoldalú TÉT Együttműködési Osztálya pályázatot hirdet kormányközi tudományos és technológiai együttműködés keretében kutatási/fejlesztési projektek nemzetközi kutatócseréjének támogatására.

A pályázati anyag letölthető a www.omfb.hu internetcímről a „beágyazott dokumentumok” közül.

Magyar-Osztrák

A pályázatok benyújtási határideje: 2000. június 15. 16:00 óra.

Magyar-Német

Beadási határidő: 2000. június 1. 16:00 óra.

Magyar-Japán

Beadási határidő: 2000. május 25. 16:00 óra.

Magyar-Francia

Benyújtási határidő: 2000. május 3. 16:00 óra.

Magyar-Flamand

A pályázatok benyújtási határideje: 2000. május 2. 16:00 óra.

A Mozgástani Intézet ünnepélyes megnyitása

A Pécsi Orvostudományi Egyetem Orvoskarának Tanácsa megalapította a Mozgástani Intézetet, amely 1999. december 1-jén kezdte meg működését.

Az intézet ünnepélyes megnyitása 2000. április 7-én 11:00 órakor a Jakabhegyi út 6. sz. alatti Tornacsarnokban lesz.

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

A Humán Anatómiai Intézetből

■ Dr. Flerkó Béla akademikust az International Society of Neuroendocrinology tiszteletbeli tagjává választotta 1999-ben.

A Családvorostani Intézetből

■ A folyamatos szakorvostovábbképzés (CME) keretében tovább folytatódott az intézetünk által szervezett „Korszerű gyógyszeres terápia az alapellátásban” című tanfolyamsorozat. Februárban a sürgősségi betegellátás családvorosi vonatkozásairól hangzottak el előadások. A tanfolyamsorozat márciusi témája a thromboembóliás és hematológiai kórképek családvorosi kérdései voltak.

■ 2000. február 17-ével kezdődően minden csütörtökön intézetünk szervezésében „Családvorostan” speciál kollégiumon vehetnek részt a PTE IV-VI. éves orvostanhallgatói. Az előadásokra és kerekasztal megbeszélésekre nagy tapasztalatú és sikeres családvorosiak közreműködésével kerül sor.

■ A Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi és Egészségtudományi Szakosztálya február 7-én tudományos ülést rendezett a Családvorostani Intézet közreműkö-

désével. Intézetünk munkatársai – nagy számú érdeklődő előtt – a következő tanulmányos eseteket mutatták be: Tüdőrák vagy mégsem? (esetgazda: dr. Molnár Csilla és dr. Lomb Dénes); Hónapokig tartó köhögés (esetgazda: dr. Végh Mária); Hyperparathyreosisos beteg kálváriája (esetgazda: dr. Rinfel József).

■ Február 4-én Budapesten megválasztották az Országos Háziiorvosi Szakmai Kollégium tagjait. A pécsi régiót képviselik: dr. Nagy Lajos mint delegált intézetvezető, valamint dr. Bíró Ferenc, dr. Stéger Miklós, dr. Várbi István és dr. Végh Mária választott háziiorvosok.

■ Dr. Nagy Lajos meghívott előadó volt a „3rd International Symposium on Cell/Tissue Injury and Cytoprotection/ Organoprotection” konferencián, amely 2000. február 24-27. között került megrendezésre, helyszíne Long Beach, California. Előadásának címe: Use of gastric mucosal cells toxicity and protection.

■ Intézetünk közreműködésével került sor március 25-én a PTE Orvosi Kar Aulájában az „Új kihívás: A háziiorvosi teljes privatizáció” c. országos szakmai konferenciára, mely az önálló háziiorvosi tevékenységről szóló törvény szabályainak végrehajtásához és alkalmazásához nyújt segítséget.

A Farmakokológiai és Farmakoterápiai Intézetből

A Budapesten, 2000. január 19-22. között rendezett MITT Konferencián a következők vettek részt intézetünkben:

Dr. Szolcsányi János: Nociceptorok peptiderg effektor és szenzokrin hatásai (előadás); Dr. Pintér Erika: Carrageenin, zymosan és interleukin 1 beta által kiváltott leukocita akkumuláció vizsgálata NK1 knockout egérben (előadás); Losonczy A., Ábrahám H., Czéh G., Seress L.: CA3 pyramisest és mohasest postnatális fejlődésének vizsgálata kombinált elektrofiziológiai és biocitin feltöltése metodikával (poszter); Szőke É., Balla Zs., Czéh G., Szolcsányi J.: Capsaicin által kiváltott calciumszint változás sejtszintű vizsgálata fluoreszcens módszerrel (poszter); Németh J., Thán M., Sári R., Peitl B., Oroszi G., Szolcsányi J., Szilvássy Z.: Szenzoros neuropeptidek felszabadulásának gátlás és a neurogén gyulladás modulálása kísérletes diabetesben (poszter); Helyes Zs., Németh J., Thán M., Pintér E., Szolcsányi J.: π -232 és anandamide szenzoros neuropeptidek felszabadulását gátló hatásának mechanizmusa (poszter); Thán M., Németh J.,

Helyes Zs., Oroszi G., Pintér E., Szolcsányi J.: Szomatosztatin és CGRP felszabadulás a capsaicin-szenzitív szenzoros idegvégződésekből in vitro és in vivo (poszter); *Barthó L., Lázár Zs., ifj. Lénárd L., Tóth G., Penke B., Szolcsányi J., Maggi C. A.*: ATP részt vesz a capsaicin okozta ideg-izom aktivációban vékonybélben, VIP/PACAP, ill. nitrogén-monoxid viszont nem (poszter); *Pethő G., Derow A., Reeh W. P.*: A ciklooxygenáz termékek szerepe a patkánybőr nociceptorainak bradikininrel kiváltott hőszenzibilizációjában in vitro.

A Fül-Orr-Gége Klinikáról

■ A klinikán megtörtént a második cochlearis implantátum beültetése 2000. március 29-én. A műtétet *Pytel József* professzor végezte.

A Gyermekklinikáról

■ *Dr. Pintér András* egyetemi tanár előadást (Neonatal cancer survey: a report) és video demonstrációt (Video on ureterocele and PUV) tartott az All India Institute of Medical Sciences szervezésében lebonyolított International Workshop on neonatal Surgery rendezvényen, Új-Delhiben 2000. február 18-20-án.

■ *Dr. Decsi Tamás* adjunktus felkért előadással szerepelt a Bizonyítékokon alapuló Orvoslás (EBM) Fórum rendezvényen, Budapesten 2000. február 23-án.

■ A Gyermekklinika Gasztroenterológiai osztálya és Neurológiai osztálya *dr. Horváth Magdolna* és *dr. Hollódy Katalin* adjunktusok szervezésében 2000. február 12-én, illetve március 4-én a posztgraduális képzés keretében továbbképző tanfolyamokat tartott.

■ *Dr. Soltész Gyula* egyetemi tanár látogatást tett és előadást tartott a Londoni Egyetem Gyermekgyógyászati Központjában (Great Ormond Street) 2000. március 6-8-án. Azt követően részt vett az EUROMEDAB elnökségi ülésén március 9-11-én.

Az Igazságügyi Orvostani Intézetből

A Magyar Pszichiátriai Társaság Győrben megrendezett VIII. Nagygyűlésén 2000. január 26-29-én *dr. Jeges Andrea*, *dr. Angyal Miklós*, *dr. Fekete Sándor*, *dr. Osváth Péter* és *dr. Trixler Máttyás* társszerzőkkel

„Öngyilkossági cselekmények alakulása Baranya megyében a 90-es években” címmel tartott előadást.

A Magatartástudományi Intézetből

■ *Karádi Kázmér*, *Kállai János*, *Szabó Imre*, *Kovács Beatrix*, *Szepesi Tímea*: Nemi különbség a kéz mentális rotációban 9 éves gyermekeknél és fiatal felnőtteknél. Magyar Kognitív Konferencia, Szeged, 2000. február 4-7.; előadás.

Az Ortopédiai Klinikáról

■ 2000. jan. 27-29. között Párizsban rendezett 5. International ARGOS Meetingen, *dr. Illés Tamás*, *dr. de Jonge Tamás*, *dr. Domán István*, *dr. Szabó István* és *dr. Halmai Vilmos* vett részt. *Dr. Illés Tamás* és *dr. Szabó István* tartott előadást.

■ 2000. 02. 27-én *dr. Bálint Lehel* elutazott az Egyesült Államokba, Los Angelesbe, ahol megkezdte kutatói ösztöndíját a University of California Los Angeles (UCLA) intézményében.

■ Az Egyesült Arab Emírségekben az Al Ain-i Tawam Hospital ortopédiai és traumatológiai centrumban eltöltött 3 év után hazaérkezett *dr. Kustos Tamás*.

■ *Prof. Francois Lavaste* és *Alexandre Templier PhD*, a Párizsi ENSAM (Ecole National Supérieure des Arts et Métiers) Biomechanikai Laboratorium vezetője TÉT alapítványi együttműködés keretében 2000. 02. 27-től 03. 01-ig a PTE Ortopédiai Klinikára látogatott további közös biomechanikai kutatási projektek megtervezése céljából.

■ 2000. március 3-án *dr. Hangody László*, a budapesti Uzsoki úti Kórház főorvosa, a mozaikplasztika kidolgozója végzett bemutató arthroscopos és nyílt mozaikplasztika műtétet klinikánkon.

■ 2000. 03. 07-11-ig klinikánk vendége volt *prof. Jean Docquier*, a Belga Ortopéd Társaság egykori elnöke, a Mons-i Regionális Ortopédiai és Traumatológiai Centrum vezetője, Belgium egyik vezető lábsebésze, aki a statikai lábdeformitások korszerű kezeléséről tartott előadást, ill. bemutató műtétet végzett klinikánkon. Az ő vezetése alatt álló intézetben 3 évig *dr. Szabó István* végzett munkát, helyét pedig fél éve a jelenleg is ott tartózkodó *dr. Halmai Vilmos* vette át.

■ 2000. 03. 09-én klinikánkon rendezték a Térd Artroplasztika Regisztráció elindí-

tásával kapcsolatos országos egyeztető összejövetelt, ahol a moderátor *dr. Than Péter* volt. Ennek eredményeként klinikánk kezdeményezésére országos adatgyűjtés kezdődött 2000. 03.12-ével a beültetett térdprotézisekről.

■ 2000. márc. 11-én Szekszárdon megrendezett Protézis Kerekasztal Konferencián *dr. Bellyei Árpád*, *dr. Than Péter* és *dr. Kustos Tamás* vett részt. *Dr. Bellyei Árpád* professzor és *dr. Than Péter* tartottak előadást.

Az Orvosi Kémiai Intézetből

■ Az Intézet karotinoid munkacsoportjának vendége volt 2000. január 31. és február 11. között *Dr. Denise M. Phillip*, a liverpooli egyetem (School of Biological and Earth Sciences, Liverpool John Moores University) Biokémiai Intézete karotinoid csoportjának munkatársa. A vendég a karotinoidok preparatív méretben történő izolálásának munkafolyamatát tanulmányozta, valamint tudományos előadást is tartott. Az előadás címe: Reconstitution of higher plant light-harvesting complexes using a single xanthophyll.

A Pszichiátriai és Orvosi Pszichológiai Klinikáról

■ *Dr. Trixler Máttyás* egyetemi tanár, *dr. Tényi Tamás* egyetemi adjunktus Davosban részt vettek és posztert mutattak be a 10th Biennial Winter Workshop of Schizophrenia kongresszuson, 2000 februárjában.

■ *Dr. Fekete Sándor* egyetemi docens és *dr. Osváth Péter* egyetemi tanársegéd az IASP Szuicidológiai Kongresszuson Athénban 6 előadást tartottak 1999 novemberében.

■ *Dr. Fekete Sándor* egyetemi docens részt vett Würzburgban a WHO/EU szuicidológiai kutatási megbeszélésén.

■ *Dr. Ozsváth Károly* professzor emeritus, *dr. Fekete Sándor* egyetemi docens, *dr. Osváth Péter* részt vettek és előadást tartottak az AER Európai Interregionális Szuicid Prevenációs Munkamegbeszélésén Pécsen, 2000. február 4-6 között.

■ A Magyar Pszichiátriai Társaság győri vándorgyűlésén *dr. Trixler Máttyás* egyetemi tanár, *dr. Fekete Sándor* egyetemi docens, *dr. Tényi Tamás* egyetemi adjunktus, *dr. Herold Róbert* egyetemi tanársegéd, *dr. Osváth Péter* egyetemi ta-

nársegéd, *dr. Simon Mária* egyetemi tanársegéd, *dr. Tiringer István* egyetemi tanársegéd, *dr. Nagy Anikó* klinikai orvos, *Lénárd Kata* PhD hallgató és *Szamosi Eszter* PhD hallgató tartottak előadást, 2000. január 26-28. között.

■ *Dr. Herold Róbert* Szegeden a Magyar Kognitív tudományi Társaság 8. konferenciáján tartott előadást, 2000. február 5-én.

A Továbbképző Központtól

■ *Dr. Bukovinszky Anna* főmunkatárs részt vett a „9th International Ottawa Conference on Medical Education” Konferencián (Cape Town, 2000. március 1-3.) az Egészségügyi Minisztérium kiküldöttjeként.

Előadásai: The adaptation of a distance learning programme through international collaboration (*Bukovinszky A., Achimas, A., Bolosiu, H. D., Harden, R. M., Kindlen, M., Kóczán, Gy., Laidlaw, J. M., Leiper, J. M., Méray, L., Moson, P.*); Distance learning computer programme of self-assessment for medical question-databank with Internet access (Dr. Quiz) (*Biró G., Bukovinszky A., Martin D.*)

■ *Dr. Bukovinszky Anna* főmunkatársat megválasztották az Újraszerveződött Orvoscépzési és Egészségügyi Oktatási Társaság kincstárnokának.

Az Urológiai Klinikáról

■ 2000. február 20-án Budapesten került

megrendezésre a Magyar Urológus Társaság szervezésében a „Fiatal urológusok fóruma”. A konferencián *dr. Fábos Zoltán*: Furnier gangrena komplex kezelése, *dr. Pytel Ákos*: Vizelet passag biztosítása nem urológiai daganatos betegség okozta ureter obstrukciók esetén, valamint *dr. Fariborz Bagheri*: An unusual complication of TURP – reflux into vas deferens címmel tartottak sikeres előadást.

■ 2000. február 6. és 20. között *dr. Hübler János* egyetemi docens, *Prof. dr. Loening* és *Prof. dr. Lenk* meghívására a berlini Charitae Urológiai Klinika vendégprofesszora volt. Látogatása során a véna cavaba törő rosszindulatú vesedaganat műtéti megoldásairól tartott továbbképző előadást a klinika orvosainak.

Az Általános Orvostudományi Kar Doktori Tanácsa

Elnök: *Dr. Fischer Emil* egyetemi tanár, Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet

Elnökhelyettes: *Dr. Sétáló György* egyetemi tanár, Humán Anatómiai Intézet

Tagok:

Dr. Emődy Levente egyetemi tanár, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet

Dr. Gregus Zoltán egyetemi tanár, Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet

Dr. Hideg Kálmán egyetemi tanár, Szerves- és Gyógyszerkémiai Intézet

Dr. Kellermayer Miklós egyetemi tanár, Klinikai Kémiai Intézet

Dr. Kilar Ferenc egyetemi tanár, Központi Kutató Laboratórium

Dr. Lénárd László egyetemi tanár, Élettani Intézet

Dr. Mózsik Gyula egyetemi tanár, I. sz. Belgyógyászati Klinika

Dr. Nagy Judit egyetemi tanár, II. sz. Belgyógyászat–Nephrológia

Dr. Róth Erzsébet egyetemi tanár, Kísérletes Sebészeti Intézet

Dr. Soltész Gyula egyetemi tanár, Gyermekklinika

Dr. Sümegei Balázs egyetemi tanár, Biokémiai Intézet

Dr. Szeberényi József egyetemi tanár, Biológiai Intézet

Dr. Szekeres Júlia egyetemi tanár, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet

Dr. Szolcsányi János egyetemi tanár, Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet

Nagy Gergely PhD hallgató, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

Dr. Molnár Péter egyetemi docens, DT titkár, Orvosi Kémiai Intézet

HIBAIGAZÍTÁS

A 2000. január-februári számunk 30. oldalán megjelent egy írás *Nővérek kevés pénze – Fizetésemelés után a pécsi terápiás intézet intenzív osztályán* címmel.

A forrás: *Népszabadság*, 2000. január 21.

A kreditrendszerű oktatás bevezetése

Kormányrendelet (90/1998.) írja elő, hogy 2002. szeptember 1-től az ország valamennyi felsőoktatási intézményében be kell vezetni a tanulmányi pontrendszeren (ismertebb nevén kreditrendszeren) alapuló oktatást. Ennek rövid lényege, hogy a végzettséget igazoló oklevél megszerzésének feltételül előírt tanulmányi követelmény teljesítését tanulmányi pontokban (kreditekben) méri. Az intézmények által bevezetett kreditrendszernek kompatibilisnak kell lennie az Európai Kredit-átváltási Rendszerrel (ECTS). Ennek alapja a 30 munkaórát érő kredit; a szemeszter átlagos terhelése 30 kredit, az általános orvosi diploma megszerzéséhez tehát 360, a fogorvosi diplomához 300 kredit teljesítése szükséges.

A kreditrendszerrel részletesebben foglalkozó cikk korábban már megjelent a Konszenzusban (Derényi A.: Az Országos Kredittanács munkájáról, Konszenzus, 1999. október, 34-35.), a jelen írásban csak az orvostudományi eseményekkel és teendőkkel kívánok foglalkozni.

Előzmények

1997-ben Vértess Marietta professzor asszony oktatási dékánhelyettes Vereckei professzor vezetésével létrehozott egy kari kreditbizottságot (ennek én is tagja voltam), melynek fő feladata az egyes tantárgyak sikeres teljesítéséért kapható kreditpontok megállapítása volt. A bizottság ezt a munkát 1998-ban be is fejezte.

Közben megjelent az említett rendelet, melynek alapján 1999 márciusában az oktatási miniszter 15 tagú *Országos Kredit-tanácsot* (OKT) hozott létre. Ennek elnöke, Kiss László professzor (Debreceni Egyetem, Természettudományi Kar) 1999 decemberében Udvardy Miklós professzort (Debreceni Egyetem, Orvostudományi Kar) bízta meg azzal, hogy az orvoskarokon koordinálja a kreditrendszerű oktatás bevezetését. Dékán úr meghívására Kiss és Udvardy professzorok ez év február 9-én a Tanári Testület ülésén tájékoztá-

tót tartottak a kreditrendszeréről. Február 29-én Vass Miklós rektorhelyettes meghívására Kadocsa László (ugyancsak az OKT tagja) tartott hasonló ismertetést a PTE oktatási vezetői számára.

Teendők

A kreditrendelet előírásai szerint 2000. november 1-ig el kell készíteni az intézmények kreditszabályzatait, illetve a kari mellékleteket; 2001. április 30-ig össze kell állítani a kreditrendszerű oktatás tervét, dokumentumait (tantárgyi információ csomagok, lecke-könyvek), a hallgatói nyilvántartásokat; a 2002/2003-as tanévre már az új rendszerben kell meghirdetni a képzést.

Alternatívák

A fenti feladatok végrehajtásánál természetesen figyelembe kell venni az adott képzés, szakma sajátosságait. Ennek megfelelően a rendelet meglehetősen nagy szabadságot biztosít az egyes felsőoktatási intézmények, karok számára: a kreditrendszer és a képzési követelmények keretén belül a kurikulum szervezésével, tartalmi elemeivel kapcsolatban a döntés teljes egészében a karok kezében van. A jelenlegi kurikulum konzerválásától a képzés teljes felforgatásáig minden szabad. Persze, a következményeket is viselni kell.

Úgy érzem, ez a kívülről ránk kényszerített rendszer – melynek káros vagy jótékony következményeit ma még megjósolni sem lehet – fontos döntés elé állít bennünket: akarunk-e változtatni oktatási rendszerünkön és ha igen, milyen irányban és milyen mértékben. A döntésnek körültekintőnek kell lennie, mert oktatásunk már most is versenyhelyzetben van: pozíciókat javíthatjuk, de ronthatjuk is, azzal is, ha mindent hagyunk úgy, ahogy van, azzal is, ha változtatunk.

Az alábbiakban három lehetséges megoldást kínálok megfontolásra. Az elkövetkező hetekben a kari vezetésnek állást kell foglalnia valamelyik – netán egy negyedik – alternatíva mellett és ennek

megfelelően kell felkészülnünk a kreditrendszerű oktatásra. Az elfogadott változat csak akkor lehet sikeres, ha széles körű támogatást kap oktatók és hallgatók részéről egyaránt.

Konzervatív változat

A legegyszerűbb megoldás meglevő *kurrikulumunk adaptálása*, minimális változtatásokkal. Jelenlegi tantárgyainkat ezentúl kötelező moduloknak neveznénk, kreditpontos kurzusainkból pedig kötelezően és szabadon választható tárgyak lennének. Ez a megoldás tehát érintetlenül hagyná kurrikulumunk diszciplináris jellegét. Nagy előnye, hogy hosszú évtizedek bizonyítják a rendszer működőképességét: orvosokat képzünk vele, talán nem is rosszakat. A rendszer meghagyása – legalábbis rövid távon – nem rejt nagy kockázatot. Az előírt nyilvántartási rendszert és a dokumentumokat ugyan el kell készíteni, de egyéb munkát nem nagyon igényel. Előnye az is, hogy békén hagyná az oktatás szereplőit, az intézeteket és a hallgatókat is. Az előző kari vezetés idején tett lépések lényegében ennek a változatnak az irányába mutattak.

A konzervatív megközelítés egyik hátránya, hogy csak óraszám emeléssel felelhetne meg a kreditrendelet egyik előírásának, az ún. általános értelmiségképző tárgyak kurrikulumba építésének. (Ezek az orvosi szakmához szorosan nem kapcsolódó, szabadon választható kurzusok. Előírt arányuk (minimálisan 10 százalék) – megítélésem szerint – irreálisan magas.) A kurikulum-konzerválás megnehezítené új tárgyak (pl. az akkreditációs bizottság által előírt geriátria, onkológia és reumatológia vagy a mozgástan) bevezetését is. Ha tehát most ezt a kényelmes megoldást választjuk, néhány év múlva egészen biztosan rákényszerülünk a reformokra.

Reform változat

Rugalmasabb oktatási rendszert eredményezhet a *jelenlegi kurrikulum megreformálása*, viszonylag jelentős változtatá-

sokkal, de a diszciplináris oktatási rendszer megtartásával. Ez csak úgy lehetséges, hogy mind törzsanyagunkat, mind pedig kötelező óraszámunkat jelentősen (mintegy 20 százalékkal) csökkentjük. A csökkentésnél többé-kevésbé a „fűnyíró-elvet” kellene alkalmaznunk, hiszen az egyenlőtlen, csak bizonyos tárgyakat érintő redukció olyan mértékben sértene intézeti érdekeket, hogy az biztosan a kísérlet bukását okozná. A csökkentésre jelenlegi oktatásunk két túlzó törekvése adhat lehetőséget: (1) valószínűleg minden tárgy tananyagában vannak elemek, melyek az általános graduális orvsképzéshez nem szükségesek; (2) ugyancsak valószínű, hogy a legtöbb tárgy tanít olyan anyagrészeket, melyek más diszciplinák tematikájában is szerepelnek. Az extra, csak az érdeklődő hallgatóknak szánt anyagokat kötelezően választható kurzusok formájában lehetne meghirdetni, az átfedéseket pedig az intézetek közötti egyeztetéssel (ami persze nem ígérkezik könnyűnek) kellene ésszerű korlátok között tartani. A heti 28-30 óras kötelező óraszám így 23-24 órára csökkenthető; az intézetek a leadott 1 órájuk helyett meghirdethetnek egy heti 2 óras extra kurzust. A szemeszterenkénti 5-6 meghirdetett választható tárgy közül a hallgatóknak mondjuk kettőt kellene választaniuk, az így kialakuló 27-28 óras hét még mindig kisebb óraszámú, mint a jelenlegi, ugyanakkor az intézetek által kínált és oktatott anyag valójában nem szűkülne, hanem bővülne.

Ennek a megoldásnak az előnye, hogy rugalmas, könnyen beépíthető új modulok, anélkül, hogy a hallgatók terhelését növelnünk kellene. Egy kari szintű kurikulum bizottság viszonylag kevés energiával karbantarthatná. A hallgató szempontjából a személyreszabott kurikulum-tervezés előnye említhető.

A középutas megoldás hátránya a konzervatív alternatívával szemben, hogy az elvégzendő változtatások nagyobb mértékűek. Ez növeli a kudarc veszélyét, sokkal több munkát igényel és individuális intézeti érdekeket sért.

Radikális változat

A 70-es évektől a világ több orvosegyetemén (pl. a Maastricht-i Egyetemen, a kanadai McMaster Egyetemen, a harmadik világ több orvoskarán) gyökeresen új, probléma-orientált, blokkrendszerű orvsképzési rendszereket alkalmaznak. El-

vi lehetőségként számunkra is felmerül a hagyományos diszciplináris rendszerű oktatás elvetése és helyette integrált képzés bevezetése. Az ilyen kurikulum moduljai szervrendszerek vagy betegségek mentén vertikálisan integráltak, tartalmazzák az adott blokk összes elméleti (anatómia, élettan, biokémia, molekuláris biológia stb.) társadalmi (szociológia, kommunikáció, pszichológia stb.) és klinikai (tünettan, diagnosztika, terápia, megelőzés stb.) vonatkozásait.

Az integrált oktatást a legmodernebb és leghatékonyabb orvsképzési rendszernek tartják. Mivel a rendszer maximálisan épít a hallgatói önállóságra, az egyéni ta-

nulásra, a kötelező óraszámok jelentősen csökkenthetők. Az oktatás nagy mértékben probléma-orientált.

Véleményem szerint azonban egy ilyen rendszer adaptálása karunkon reménytelen, felelőtlen, öngyilkos próbálkozás lenne. Mivel csak felmenő rendszerben vezethető be, évekig elhúzódna, rengeteg veszekedéssel, súlyos konfliktusokkal, értelmetlen energiafecsérléssel, a majdnem biztos, teljes bukás kockázatával. Korosztályom és az idősebbek még emlékeznek arra, hogy az integrált oktatás bevezetésének kísérlete, minden jó szándék ellenére, egyszer már csúfosan megbukott ezen az egyetemen.

Rozsos István

Microlaparotomiás cholecystectomy

(A szerkesztőség felkérésére készült tanulmány)

Civilizált országokban az epeköbetegség és szövődményei miatt kerül sor leggyakrabban műtetre, hazánkban évente 20 000 műtétet végeznek. 1882-ben Langenbuch német sebész végezte az első cholecystectomiát, majd több mint száz éven át szinte e hagyományos műtét volt a kizárólagos megoldás. Már korábban is történt próbálkozás a „kis hasfali metszésen át” végzett epehólyageltávolításra, azonban 1982-ben csak Dubois majd további két Egyesült Államok-beli sebész eredményei kerültek nyilvánosság elé. E közlemények ellenvetést váltottak ki ugyanúgy, mint az 1985-ben Németországban végzett első laparoszkópos cholecystectomy (LC). Ezen utóbbi eljárást azonban 1988-ban az Egyesült Államokban és Franciaországban részletesen kidolgozták, multinacionális cégek az eszközök gyártását a műtėti eljárás elsajátítását és műtétteni leírását biztosították és az LC korábban nem látott ütemben terjedt el világszerte. Magyarországon Pécsen Tibor professzor és munkacsoportja végezte az első LC-t 1990-ben.

A minilaparotomiában végzett cholecystectomy széleskörű elterjedését valószínűleg gátolta azon körülmény, hogy alkalmazói az alábbiakról feledkeztek meg: 1. A műtėti terület kifogástalan foltárásának és megvilágításának jelentőségéről; 2. A minilaparotomia fogalmának meghatá-

rozásáról; 3. A műtėti behatolás helyének kiválasztásakor a funkcionális anatómiai szempontok jelentőségéről; 4. A műtétthez szükséges eszköztár valamint műtėti technika kifejlesztéséről és leírásáról. Jakó Géza, a Bostoni Egyetem fül-orr-gégész professzora 1988-ban az epehólyag lézermikrosebészeti eltávolítás gondolatával keresett fel. Az elgondolás szellemes volt, de aránylag bonyolult eszköztárat (operációs mikroszkóp, lézer készülék, operációs szkóp, amelyet a műtétasztalra helyezett kerethez kellett rögzíteni, speciális kézi eszközök) igényelt és nem vette figyelembe, hogy a műtėti terület cholecystectomiánál nem statikus. Ezért elmondtam az általam elképzelt MLC koncepcióját, amely dinamikusabb és egyszerűbb eszköztárat igényel.

Jakó professzor eredeti elképzeléséhez ragaszkodott, de lehetővé tette számomra, hogy eszköztárából a hidegfényforrást és fiberoptikus fényvezető kábeleket használhassam. 1989-ben a fantomkísérlet után KA-HYB sertésen folytattuk a kétféle műtėti eljárás kidolgozását, az MLC-hez szükséges feltáró eszközöket a kórház műszaki osztályán alakítottuk ki a hagyományos cholecystectomy eszköztárából. Jakó professzor elképzelése azokon a területeken, ahol a műtėti terület aránylag statikus (szív-ér műtétek, mellkasi, urológiai, ortopédiai műtétek stb.) jól

alkalmazhatóvá vált, az epehólyag eltávolítására azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

Az általam elképzelt majd kidolgozott MLC lényege, hogy az infrasternalis háromszögben (amelynek alapja a IX. bordaporc vonala, csúcsa a processus xiphoides) 3 cm-es verticalis metszéssel

hatolunk be a középvonalban, a hasüregt pedig a lig. falciforme hepatistól jobbra nyitjuk meg. A műtési területet 3 lapoccal tárjuk föl, közülük az egyikre fiberopticus kábelt rögzítünk, amely a hidegfényforrás fényét közvetlenül a műtési területre sugározza és kifogástalan látási viszonyokat terem. E behatolás közvetlenül a Calot háromszög és Moosman area felett helyezkedik el, tehát a cholecystectomy legkényesebb műveletéhez az a. cystica és a d. cysticus izolálásához és klippeléséhez a hepaticus vezeték vagy az a. hepatica sérülésének megelőzésével optimális körülményt biztosít. Ugyanakkor az infrasternalis háromszögben ejtett metszést kisebb műtét utáni fájdalom kíséri. A műtétet végző sebész a klasszikus felállással szemben a beteg baloldalán helyezkedik el.

Természetesen KA-HYB sertésen a korábban ajánlott műtési behatolásokat is alkalmaztuk. A műtési technika begyakorlása és cadaveren végzett műtétek után 1990-ben végeztem az első MLC-t a klinikai gyakorlatban. Már az első műtétek után szembetűnő volt, hogy a betegek, a hagyományos cholecystectomyhoz viszonyítva kevesebb fájdalomcsillapítót igényeltek és már a műtét napján felkeltek, 24 órával a műtét után pedig már hazabocsátásra kész állapotba kerültek. Az első 50 műtét eredményeiről 1991-ben a Kísérletes Sebészeti Kongresszuson számoltam be és ismerttettem a minilaparotomiák klasszifikációját (4 cm-nél kisebb hasfali

metszés micro-, 4-6 cm modern mini-, 6-8 cm hagyományos mini-laparotomia). A fogadtatás heterogén volt, de még távolról sem volt olyan erőlyes ellenvetés, mint aminőt a következő 2-3 évben észleltem.

Néhány sebész kolléga érdeklődését azonban felkeltette az MLC és elkezdtek alkalmazását. Miután nyilvánvalóvá vált, hogy a műtét eredményesen alkalmazható, a ROMICRO-szett kifejlesztésére a Pannon Agrártudományi Egyetem műszaki-fejlesztési csoportjával együttműködve az OMFB-től pályázat útján nyert fedezettel a hidegfényforrás és a megfelelő feltárási eszközök kidolgozását megkezdtek. 1994-re sikerült a ROMICRO-szettet gyártásra kész állapotba hozni

majd a 0-széria gyártását megkezdni. Az 1998. december 31-ig történt felmérés szerint Magyarországról 114 sebész vett részt Kaposváron az MLC elsajátítására tartott tanfolyamon. Harminc sebészeti osztályon alkalmazzák az MLC-t, és az említett időpontig több mint 7000 műtét történt hazánkban. A ROMICRO-szettet azonban más szakterületeken (urológiai, mellkas, plasztikai, nőgyógyászati stb.) is eredményesen alkalmazzák.

Az MLC-t több mint 30 külföldi sebész is elsajátította és 8 országban alkalmazzák az eljárást. Több mint 70 sebész jelentkezett a világ minden részéről az MLC elsajátítására. Magyarországon továbbá 24 sebészeti osztály kívánja bevezetni a műtétet és 114 sebész jelentkezett bemutató műtét megtekintésére.

Az MLC és a ROMICRO-szett alkalmazásának előnyei a hagyományos és LC-val szemben az alábbiakkal jellemezhetők.

1. Az MLC egyesíti a másik két műtét előnyeit és kiküszöböli hátrányait. 2. A sebész három dimenzióban látja a műtési területet szemben az LC-vel, ahol a két dimenziós látáslehetőség mellett a szférikus látás is beszűkül. 3. Ennek megfelelően az intraoperatív szövödmények MLC-nél ritkábbak, mint LC során. 4. A posztoperatív fájdalom, a hospitalizáció és rekuperáció időtartama azonos, azonban a posztoperatív vállfájdalom MLC után jelentősen ritkább. 5. Az LC alkalmazásának vannak

ellenjavallatai, az MLC viszont még súlyos állapotú betegeken is, akár helyi érzéstelenítésben alkalmazható. 6. Az MLC-nél nincs szükség az LC-nél használatos CO₂ gázra, amely a maghőmérsékletet lehűti és a nyomásfokozódás zsigeri keringési zavarokhoz vezethet. 7. Gazdasági szempontok: 7.1. Az LC alapszett ára 12 millió forint, az MLC 2 millió forint. 7.2. Az LC során végzett altatás kapnográfot igényel. 7.3. Az LC kézi eszközei gyorsan amortizálódnak, az egyszer használatos eszközök sokba kerülnek. 7.4. Az MLC tanulási időtartama rövidebb. 7.5. Az MLC műtési időtartama kb. fele annyi, mint az LC-é. 7.6. Az MLC eszköztára egyszerűbb, műtét közbeni meghibásodás ritkábban fordul elő, mint LC során. 7.7. A műtési személyzet számára egyszerűbb az MLC eszköztárának kezelése.

A kiadások mértékének megállapítására végzett számítások szerint az MLC-vel egy betegre kivetített költségek 50 %-a takarítható meg a hagyományos és LC-vel szemben. Az 1997-es költségvetézők figyelembevételével az 1998. december 31-ig végzett 7000 MLC-vel közel 600 millió Ft-ot sikerült megtakarítani a társadalom számára.

Az MLC innovációs folyamata még távolról sem zárult le, azonban e folyamat során előforduló nehézségeket azok ismerhetik meg, akik Magyarországon vállalkoznak e feladatra. Machiavelli szerint: „Nincs nehezebb, bizonytalanabb kimene-telű és veszélyekkel terheltbb vállalkozás, mint új szabályok bevezetése. Az újtónak harcos ellensége mindenki, aki a régi szabályok hasznélvezője, s csak lanygos támogatást kap azoktól, akik hasznot húzhatnak a változásból”. Az MLC és ROMICRO-szett innovációs folyamata a koncepció, kidolgozás, létrehozás és a bevezetés két szakaszán túljutott, és jelenleg az elterjesztés fázisában van. A bevezetés első fázisa, melynek fő kérdése: alkalmazható-e az MLC elfogadható kockázat mellett, már igazolást nyert. A második fázis: az objektív értékelés szakasza, hogy az MLC jobb, olcsóbb, gyorsabb és biztonságosabb-e, mint a hagyományos és LC, számos sebész számára már igazolást nyert, de távolról sem sikerült még e tényről mindenkit meggyőzni. Ennek megfelelően még az OEP támogatását sem sikerült elnyerni. Az MLC bevezetésének e fázisában felmerülő, részben már igazolt kérdések alátámasztására egy lengyel, egy svéd

és két magyar sebész végez PhD kereten belül további vizsgálatokat, továbbá megvizsgálják a bevezetés harmadik fázisába tartozó kérdést, a betegek műtét utáni életminőségét.

Az innováció a hetvenes évek második felében vált a gazdasági élet és azzal kapcsolatos publicisztika egyik legdivatosabb fogalmává Magyarországon. A gazdasági szempontok az egészségügy területén is az érdeklődés előterébe kerültek. Természetesen az MLC, mint sebészeti jellegű innováció nehezen vethető össze a gazdaság egyéb területein végzett innovációval az egészségügy meghatározott szerepe és nem piacorientált működése miatt. Figyelemmel kísérve az egészségügyben szinte világszerte észlelhető reformtörekvéseket, úgy gondolom, nem nehéz megjósolni, hogy az MLC és hozzá hasonló szakmai és gazdasági szempontból egyaránt előnyös eljárás aligha szorul majd az érdeklődés perifériájára.

Kitüntetés

A nemzeti ünnep alkalmából A Magyar Köztársaság elnöke Kossuth-díjat adományozott **Keserű Ilona** Munkácsy Mihály-díjas festőművésznak, érdemes művésznak, a Pécsi Egyetem egyetemi tanárának életműve elismeréséül, a művészetoktatásban elért eredményeiért.

Befejezésül meg kell említeni, hogy az innovációs folyamatok – így az MLC és ROMICRO-szett innovációja is – mindig valamilyen korábbi ismeretekre, tapasztalatokra támaszkodó felismerésből erednek. Tehát a koncepció és kidolgozás fázisai nem előzmény nélküliek. Azonban a legzseniálisabb ötlet is csak akkor válhat az alkotás kiindulópontjává, ha csatlakozik hozzá azon fölismerés, hogy hol, mire, hogyan lehet azt felhasználni, hasznosítani. E felismerésre pedig csak az képes, aki elegendő ismerettel rendelkezik azon a területen, ahol az alkalmazás végbemehet. Az ismeretek és tapasztalatok fontossága mellett ki kell emelni az alkotóképeség szerepét. Tény, hogy az alkotó tevékenység ismeretekre és tapasztalatokra épül, viszont alkotó fantázia, bátor kombinációs készség nélkül innováció sem jöhet létre.

Vitathatatlan, hogy minden tudományos eredmény, különösen a multidiszciplináris együttműködés következtében elért innováció számos személy közreműködésének következménye. Életem és sebész pályafutásom során kapott segítségért, tanításért, támogatásért terjedelmes névsorral mondhatnék köszönetet. Leegyszerűsítve, de a lényegret megtartva az MLC és ROMICRO-szett kidolgozása, eddigi innovációja és azért elnyert elismerés a ma is élő és a már meghalt emberek munkáján nyugszik. Az általános köszönetmondás során mégis, mint pályafutásom és tevékenységem leglényegesebb megalapozóinak Szentágothai János és Flerkó Béla akadémikusoknak tartozom mindenekelőtt köszönettel. Nem kétséges,

A Romicro®-szett

hogy Jakó Géza bostoni fül-orr-gégész professzor támogatása nélkül aligha valósulhatott volna meg elképzelésem.

A hetvenes évek végén a PATE-val kialakított együttműködés és kísérletes állatház háttéré nélkül az új műtéti eljárást sem dolgozhattuk volna ki. Az együttműködés kialakításáért néhai Guba Sándornak és dr. Tamás Károlynak, a későbbi együttműködésért pedig Horn Péter akadémikusnak tartozom köszönettel.

Nem utolsósorban megköszönöm azon kollégáimnak a támogatását, akik az MLC-t elsajátították, alkalmazzák és az innovációs folyamathoz nélkülözhetetlen segítséget nyújtottak. E sebészek közül is dr. Lőke Miklós, a szolnoki MÁV Kórház igazgató sebész főorvosa, dr. Seffer István, a Seffer-Renner magánklinika igazgatója, dr. Rakos Gyula, a szombathelyi Markusovszky Kórház adjunktusa, dr. Kiss Sándor, a budapesti Szent János Kórház sebész főorvosa, dr. Farkas Sándor, a Siófoki Kórház sebész főorvosa, dr. Gál István egyetemi magántanár, a Gyöngyösi Kórház főorvosa, dr. Fekete László, a budapesti MÁV Kórház sebész főorvosa, dr. Baricza Sarolta, a Várpalotai és dr. Juhász Gábor, a Bajai Kórház sebész főorvosainak. A külföldi sebészek közül dr. A. Operatovszki lengyel, dr. Venczel László székelyudvarhelyi, dr. A. Schmitz kölni sebészeknek jár köszönet, akik eddigi tapasztalataikat közleményekben és előadásokban ismertették, és így nélkülözhetetlen segítséget nyújtottak az MLC terjedéséhez. A SOTE-nak pedig megköszönöm, hogy a magyar és idegen nyelvű oktatás tananyagába az MLC-t is felvették.

A szerző egyetemi tanár, a kaposvári Kaposi Mór Megyei kórház osztályvezetője, a Gábor Dénes-díj 1999-es kitüntetettje

A Neurológiai Klinika továbbképző előadásai

(minden második kedden 14 órakor, a Diagnosztikai Központ tantermében)

Április 11.

Dr. Szűcs György: Vírusok és baktériumok kölcsönhatása. (45 perc)

Május 2.

Dr. Pál Mária: Autoantitestek jelentősége a neurológiai diagnosztikában. (45 perc)

Május 16.

Dr. Kovács Magdolna: Releasing hormon analógok (LHRH és GHRH) biológiai hatásai és klinikai vonatkozásai. (45 perc)

Nagy Lajos

Egészségügyi Alapellátás Magyarországon:

Reform folyamatok az egészségügyi alapellátásban

Az egészségügyi alapellátásban az 1990-es évek elején elindított reform néhány fontosabb eleme: a szabad orvosválasztás bevezetése, változtatás a finanszírozásban, változtatás az ösztönző mechanizmusokban, a minőségbiztosítás eszközrendszerének alkalmazása, a korábban gyakorlatilag hiányzó prevenció és rehabilitáció hatékony alkalmazása, a nem-kórházi ellátórendszer (pl. az otthon ápolás és a családorvoslás) megteremtése.

Hitek-Tévhitiek: Az első években hittük és reméltük, hogy 2-3 év elegendő ezen változtatások megtételéhez, hiszen azok minden érintett számára nyilvánvaló előnyökkel járnak. Tévedünk. Nem vitatható, hogy a reform bizonyos elemei megvalósultak, másokban előrehaladás történt, de összességében még igen sok tennivaló maradt.

A családorvostani intézetek helyzete

A reform elképzelések minden részlete jelentőséggel bír az oktatásra: az orvosképzésre, továbbképzésre, ápoló- és egyéb eü. szakember képzésre. Ezért a reform stratégiai programjában elsődleges helyet kapott a családorvoslás mint új diszciplína kifejlesztése, amelynek egyik feltétele volt az új egyetemi tanszékek, intézetek létrehozása.

Az USA-ban kb. 30 éve született meg a családorvoslás koncepciója, azóta ott ennek jelentősége minden vonatkozásban utolérte a legfontosabb klinikai alapszakmákét. 1990 előtt mintegy 50 országban elfogadták már a családorvoslást mint az oktatás és gyógyítás új diszciplínáját. A hazánkban beindult reform is magával hozta és kikényszerítette a családorvoslás graduális és posztgraduális oktatásának megszervezését, amelynek központjába az egyetemi intézetek kerültek. Az újonnan létrehozott egyetemi családorvosi csoportok vagy központok, majd tanszékek és intézetek azonnal szembekerültek feladataikkal. Egyetemi intézetekről lévén szó,

Úgy vélem, hogy a „Hitek-Tévhitiek” mottójú kerekasztal-megbeszélés alkalmas lehet az eü. alapellátásban és az oktatásban bekövetkezett változások és elért eredmények megvitatására és a továbblépést eredményező következtetések levonására. **Hozzászólásom három témát érint. Ezek: az alapellátásban elindított reformfolyamatok állása, az egyetemi családorvostani intézetek helyzete, valamint az egyes szakképzési és továbbképzési programok hatékonysága, eredményei.**

feladataik 3 területet érintenek. Ezek az oktatás, a kutatás és a gyógyítás. Az „oktatás” jelentős volumenű feladatáról a c. pontnál részletesen szó lesz. A kutatásban fontos célnak tartjuk az alapellátással kapcsolatos kutatómunka serkentését, koordinálását és intézetben belüli végzését. A PTE-n tervezzük, hogy – együttműködve mikrobiológiai, humán egészségügyi és más intézetekkel – PhD témát dolgozzunk ki a fiatal, ambiciózus kollégáink részére. Ez lehet ugyanis egyik alapja a szakmán belüli egyetemi utánpótlás nevelésnek.

A gyógyító munkában törekvünk, hogy az intézethez kapcsolatan az egyetem falain belüli betegellátás történjen. Egyik elképzelésünk egy Egyetemi Alapellátási Centrum kialakítása, ahol területi ellátási kötelezettség nélküli oktatóorvosok és szenior rezidensek dolgoznak oktatásra és vizsgáztatásra is alkalmas mintapraxis körülményei között. Másik lehetőség a szakellátás „kapuját” jelentő betegfelvételi osztály és egy ehhez kapcsolódó általános belgyógyászati fekvőbeteg részleg munkájának integrálása. Ez az a szakterület, ahol a családorvosi program központi gyakorlatai talán legtöbbet tanulhatnak, és az alapellátás szakorvosai saját beszállított betegek ellátásában való közreműködés révén továbbképezhetik magukat.

Terveinkkel és feladatainkkal szemben állnak a családorvosi intézetek igen szerény körülményei mind a személyzet létszámát, mind az építészeti elhelyezést tekintve. Ez elsősorban a 3 vidéki egyetemre jellemző.

Hitek-Tévhitiek: Évekkel ezelőtt többen hittük, hogy egyszeri nagyobb összegű támogatással – a SOTE-hoz hasonlóan – a vidéki egyetemeken is elősegítik az új intézetek létrehozását (költésgvetési pénz, PHARE). Ez a hitünk és reményünk még

megmaradt. Tudomásul kell vennünk ugyanis, hogy a vidéki egyetemek önma-gukban képtelenek korszerű körülményeket biztosítani az új intézetek részére. Várjuk tehát az egészségügyi kormányzat támogatását.

Oktatási programok

A családorvostani tanszékek oktatási tevékenysége 3 szinten valósul meg.

- Egyetemi-főiskolai graduális oktatás (családorvostan, közösségi orvoslás tantárgyak),
- Felsőfokú szakirányú képzés (rezidensi rendszer, szintrehozó szakképzés, átképzés egyéb szakmákból),
- Folyamatos szakorvosi továbbképzés (CME).

1. A családorvostan c. tantárgy oktatása

A családorvostan raduális oktatásának célja: a szakma lényegi elemeinek megismer-tetése, számos klinikai készség megtanítása és az egyetemi hallgatók orientálása az alapellátás irányába. A tantárgynak tehát tartalmaznia kell a betegellátáshoz kapcsolódó fontosabb képességek és készségek begyakorlását és elsajátítását is. Az oktató-praxisok bevonása révén ez az a szakma, amely leginkább meg tudja tanítani az orvostanhallgatóknak az általános betegvizsgálat egyes elemeit, a kislabor vizsgálatokat stb. Az oktatási forma az egyetemeken többségénél kialakulóban van. A PTE-n 2000 őszén lesz kötelező féléves tantárgy a III. éven, amelyet 2 hetes praxisgyakorlat egészít ki. Módszereiben: a tradicionális módszerek (nagy tantermi előadások és orvos-központú gyakorlatok) helyett bevezetjük az „aktív tanulást”, probléma- és betegközpontú kiscsoportos gyakorlatokat és szemináriumokat. Célunk, hogy az oktatás tartalmas, eredmé-

Hitek-Tévhit

nyes és a hallgatók részére vonzó legyen.

Hitek-Tévhit: *Hittük (és még mindig hisszük), hogy elképzeléseinket meg tudjuk valósítani. Tévedtünk abban, hogy a szakma egyetemi tantárggyá válása gyorsan bekövetkezhet. A zsúfolt egyetemi oktatási programba új egyetemi tantárgyként belépni ugyanis nehéz, mivel a más diszciplínák részéről a korábban megszerzett előnyökről (pl. órakeret) való lemondás nem könnyű feladat.*

2. Szintrehozó szakképzési rendszer

A program 1993-98 között gyakorlatilag befejeződött. Igen nagy terhet jelentett egyrészt az érintett kollégáknak, másrészt az egyetemeknek. Hittük-reméltük, hogy a teljesíthetőség határideje nem lesz hosszabbítva, azaz rendeletmódosítás nem történik – újabb mentességet adva kívárho kollégáknak. Ez a hitünk nem bizonyult tévesnek. Ellenben azok a kollégák, akik abban reménykedtek, hogy előbb-utóbb új rendelet formájában megszűnik ez a „rémálom”, tévhitben éltek. Elmondhatjuk, hogy a kollégák többségének hozzáállása megértő és pozitív volt. Közülük sokan nem hitték, hogy kisiskolásként az iskolapadban helyt tudnak még állni, és a szakvizsgát le tudják tenni. A legtöbbjük tévedett, s hitében és önbizalmában megerősödött emberként boldogan vették át egyetemünk rektorától a szakvizsga bizonyítványt. Úgy vélem azonban, hogy valamennyien tévedtünk, amikor azt hittük, hogy a szintrehozó szakképzés során megszerzett tudást és készséget mindenki és azonnal alkalmazza munkájában. Tévedésünk alapja a hatékonyabb finanszírozási módszerek és az ösztönző reformok (pl. privatizáció) elmaradása.

Reméljük, hogy a szakképzés során megszerzett magasabb szintű tudást a már beindult folyamatos szakorvosi továbbképző program segítségével szinten lehet tartani és meg lehet újítani.

3. Családorvos rezidensi program

Mind a szakma, mind az egyetemi intézetek büszkéek lehetnek arra, amit ezen a területen elértek. Kimunkálásra került a szakma kompetencia listája, amely a kép-

zés és számonkérés követelményrendszere lett. Az egyetemek-oktatókórházak kidolgozták a kurrikulumokat, az érintett szakterület oktatandó tananyagát. Több helyen – így Pécsen is – elkészült az írott vagy multimédia tananyag. Már évekkkel ezelőtt elvégeztük az oktatóhelyek (kórházak, praxisok) akkreditációját. Elindított-

főleg Budapesten. Úgy vélem, nem volt mindenkor helyes könnyen teljesíthető, rövid időtartamú gyakorlatok, tanfolyamok segítségével elősegíteni más szakmák szakorvosainak az alapellátási rendszerbe kerülését. Eredménye az lett, hogy a valódi rezidensi program végzett hallgatói háttérbe kerülnek a pályázatoknál. Felmértük,

tuk az oktatók képzését-továbbképzését („Teaching the teachers”), és túl vagyunk már a negyedik POTE mentor kurzuson. Bevezettük a képesítővizsgát, amely követelményeiben és tartalmában akár szakvizsgával is felér. Szóval az egyetemi családorvosi tanszékek a rezidensi oktatás kialakításával magas szintre jutottak. Célunk, hogy eredményeinket és vívmányainkat megerősítsük és érvényesítsük.

Hitek-Tévhit: *Hittük és még mindig hisszük, hogy a rezidensi program révén a szakmánkat igen jól felkészített, ambiciózus kollégákkal látjuk el. Tévedtünk abban, hogy e fiatal kollégáknak majd könnyű lesz az elhelyezkedés. Probléma a kevés üres állás, a licence vizsga értelmezése körüli gondok, a végzett rezidensek alkalmazását elősegítő ösztönző mechanizmusok hiánya. Továbbgondolkodásra és sürgős változtatásokra van szükség.*

4. Rövidített rezidensi program („physician recycling”)

A kórházi szakorvosok kb. ½ év alatti átképzését jelenti a mi szakmánkra. Eredménye: a képesítő (licence) vizsgabizonyítvány megszerzése. A program a „kórházi ágyleépítések” témájú reformképzések egyik kiegészítő elemeként került előtérbe

hogy a POTE-n végzett rezidensek kb. 60%-a helyezkedik el tanult szakmájában. Elképzelhető, hogy másutt (pl. Budapesten) még ennél is rosszabb a helyzet. Kíváncsú lenne ezen szakképzési program mielőbbi módosítása a szakma hosszabb távú érdekeinek figyelembevételével.

5. Folyamatos szakorvos továbbképzés

Célja a szakképzés során megszerzett ismeretek szintentartása és új ismeretek elsajátítása, az ún. klinikai kompetenciák (tudás, készségek, attitűdök) állandó fejlesztése. Módszere: tanfolyamok, távoktatási programok, kerekasztal megbeszélések, gyakorlatok. Pécsen kíváncsúnak tartjuk, ha kisebb orvos-közösségek is egyre nagyobb számban szerveznek és akkreditálnak kreditpontos(órás) kurzusokat. Az egyetemi családorvostani intézetek az előadások tartásával, a programok előminősítésével, ellenőrzésével, igazolások kiadásával közreműködhetnek értékes és hasznos továbbképző programok lebonyolításában. Várunk a végleges rendeleti szabályozásra.

A szerző a PTE ÁOK Családorvostani Intézet és Betegfelvételi Osztályának intézetvezető professzora.

Állatkísérletek engedélyeztetésének új szabályai

A törvény többek között előírja, hogy az állatkísérlet végzésére feljogosított és nyilvántartott intézményben munkahelyi állatkísérleti bizottságot (MÁB) kell létrehozni és működtetni. A MÁB feladata az intézmény állatkísérleti szabályzatának (etikai kódexének) elkészítése; végrehajtásának ellenőrzése, valamint az állatkísérletek szakmai-etikai felügyelete, illetve az állatkísérlet végzésére jogosult személyek oktatásának, képzésének megszervezése.

A POTE Orvostudományi Kar Tanácsának ülése 1999. november 24-én megválasztotta a MÁB elnökét és tagjait. Elnök: *dr. Lantos János* (Kísérletes Sebészeti Intézet); titkár: *Zsombok Andrea* (Központi Állatkísérleti Laboratórium); tagok: *dr. Balaskó Márta* (Kórélettani Intézet), *dr. Hartmann Géza* és *dr. Karádi Zoltán* (Élettani Intézet), *dr. Kispál Zoltán* egyetemi állatorvos, *dr. Kovács Magdolna* (Humán Anatómiai Intézet) és *dr. Nagy Júlia* (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet). Az egyetemi integrációt követően a MÁB, várhatóan kiegészülve a volt JPTE TTK képviselőivel, a PTE szintjén végzi majd tevékenységét.

A törvény hatálybalépését követően megváltoztak az állatkísérletek engedélyezésének és jóváhagyásának szabályai. Állatkísérletek végzésére szóló engedély iránti kérelmet a Kormányrendelet 2. számú mellékletének megfelelően kell megfogalmazni. A kérelmet előzetesen be kell jelenteni, és jóvá kell hagyatni a Munkahelyi Állatkísérleti Bizottsággal. A jóváhagyás egy adott kísérletre vagy kísérletsozatra vonatkozik. A MÁB tehát csak hozzájárulását adja (vagy etikai alapon megtagadja) a kérelem benyújtásához, de az engedélyezést a benyújtott kérelem alapján az illetékes Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-Ellenőrző Állomás adja ki, és gondoskodik az állatkísérletek nyilvántartásáról és ellenőrzéséről. A kérelem elbírálása során a Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-Ellenőrző Állomás kikéri az országos szintű Állatvédő Tanácsadó Testület Állatkísérleti Tudományos és Etikai Tanácsnak véleményét is, és ennek alapján alakítja ki végső állásfoglalását. Ez az eljárás az 1999. április 1. után megkezdendő új állatkísérletek engedé-

Az Országgyűlés 1998. március 16-án törvényt fogadott el az állatok védelméről és kíméletéről (1998. évi XXVIII. törvény), ami alapján a Kormány (243/1998. [XII. 31.] rendeletet adott ki az állatkísérletek végzéséről. A rendelet hatálya kiterjed az állatkísérlet végzésére feljogosított személyekre, azokra az intézményekre (létesítményekre), amelyekben állatkísérletet végeznek, valamint minden kísérletben alkalmazott, illetve kísérleti alkalmazásra szánt állaton végzett beavatkozásra. A törvény és a rendelet teljes szövege megtalálható a Magyar Közlöny az 1998/28. és 1998/122. számában, valamint letölthető az alábbi internet címeiről:

<http://www.spiderweb.hu/cgi-bin/jrxs?-h1,1998,28>

<http://www.spiderweb.hu/cgi-bin/jrxs?-h11,1998,243>

lyeztetésére vonatkozik. Az 1999. április 1. előtt megkezdett állatkísérleteket az állategészségügyi hatóság részére be kellett jelenteni. A POTE-n ez intézményi szinten megtörtént, és ezen kísérletek folytatását 2002. január 1-ig a hatóság engedélyezte.

Ugyancsak az illetékes Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-Ellenőrző állomás adja ki a kísérleti állatok tenyésztésére, szaporítására, tartására és forgalomba hozatalára szóló engedélyt is az ezt szabályozó 36/1999. (IV. 2.) FVM-KöM-GM együttes

rendelet alapján. Az állatházak működésének engedélyeztetését a létesítmény (tanács, intézet, klinika) vezetőjének kell kérnie, és személyesen az egység vezetője felel a törvényi előírások betartásáért is.

Az állatkísérletek engedélyezésével kapcsolatos anyagokat az érdeklődők rendelkezésére bocsátjuk, valamint elérhetők az alábbi internet oldalon:

<http://expsurg.pote.hu/mab/>

Dr. Lantos János
a MÁB elnöke

EMBASE és Martindale konzorcium

Az elmúlt esztendőben megnyert sikeres OTKA pályázat révén ez év januárjától a hazai orvoseképzés valamennyi egyeteme elektronikus hozzáférési lehetőséget kap két nagyon értékes adatbázishoz, amelyeket a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárának szerverére installáltunk. Az orvos-, gyógyszerészet- és egészségtudományi karok korlátozás nélkül valamennyi munkaállomásukról használhatják a konzorcium által előfizetett adatbázisokat. Az elérés kétszintű védelem mellett biztosított, azaz a megadott IP tartományokra korlátozott és felhasználói név valamint jelszó védett.

A <http://www.lib.sote.hu> internet címet felkeresve a SilverPlatter EMBASE, illetve az IRIS (Infoware Remote Information System) címszónál találhatók meg az adatbázisok. A felhasználók gépein a Netscape Navigator 4.0 vagy MS Internet Explorer 4.0 (esetleg frissebb) verziójú

internet böngészőnek kell futni. Az adatbázisok kereső programjai különbözők ugyan, de rendkívül felhasználóbarát verziók!

Az EMBASE adatbázis a régóta ismert Excerpta Medica forráskiadvány összes szekciójának számítógépre átdolgozott anyaga és 11 évre tekint vissza. A MEDLINE-nal összevetve hasonló nagyságrendű – tehát kb. 3000 lapot figyel és indexel, ám mintegy 1000 olyan lapot is feltár, amely nem található meg a MEDLINE-ban, de Európában ismert és fontos! Különösen gazdag információkat tartalmaz a klinikai orvostudomány, főleg a gyógyszerekkel kapcsolatos irodalom területeiről.

A másik adatbázis a Micromedex Inc. platformján megjelenő Martindale Extrapharmacopeia. Ez a teljes szövegű adatbázis kiemelkedő értékkel bír, hiszen sokkal frissebb adatokat tartalmaz, mint

nyomtatott verziója, amely 4-5 évenként jelenik meg. A gyógyszerkönyvek terén kétségkívül jeles elektronikus forrás, mivel az érvényes változásokat szinte naprakészen teljes szöveggel „hozza” és nem csak azok kivonatait.

A korlátozott anyagi keretek miatt sajnos több, nagyon értékes modul nem kerülhetett beszerzésre a MICROMEDEX illetve az Elsevier Science választékából, de úgy gondoljuk, hogy a klinikusok és a gyógyszerészek körében nagy érdeklődésre tarthat számot mind a EMBASE, mint a MARTINDALE.

Az adatbázisokkal kapcsolatos kérdéseket, észrevételeket szívesen fogadjuk a

lvasas@lib.sote.hu e-mail címen, és készséggel adunk meg minden technikai segítséget a *jbirkas@lib.sote.hu* címre küldött e-mail-ekre is! A technikai segítség főként olyan esetekben fontos és tanácsos, ahol még nincs installálva az adatszolgáltatás sebességét növelő CITRIX kliens szoftver! Ez a modul szerverünkről térítésmentesen tölthető le.

Kérjük, használják ki az OTKA pályázat által biztosított lehetőséget, amelyhez hasonló méretű Európában is csak kevés helyen áll a gyógyítás, a kutatás és az oktatás szolgálatában.

Dr. Vasas Livia
könyvtárigazgató

Pályázat

Berde Botond Ösztöndíjra

Pályázhatnak elméleti intézeti kutatók és klinikusok. Az ösztöndíj többhetes, továbbképző jellegű nyugat-európai tartózkodást tesz lehetővé.

A pályázat feltételei:

- A pályázó a pályázat benyújtásának időpontjában még nem töltötte be a 37. életévét;
- A pályázó az alábbi országok valamelyikében kíván kutatómunkát folytatni: Ausztria, Belgium, Dánia, Egyesült Királyság, Franciaország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Norvégia, Olaszország, Svájc, Svédország.
- Az ösztöndíj elnyerésének feltétele a sikeres, nemzetközi összehasonlítást kiálló és a jövőre nézve ígéretes tudományos munkásság, amelynek legalább egy része nyugati (nyugat-európai, egyesült államokbeli vagy kanadai) folyóiratokban és/vagy könyvekben publikáltatott.
- A pályázó írásban vázolja munkatervét (kísérleti terv, metodika elsajátítása stb.).
- A sikeres pályázó hazatérte után tevékenységéről írásban számol be.
- Kongresszuson vagy szimpóziumon való részvétellel nem lehet pályázni.
- Az ösztöndíj összege 2000-ben 5.000 svájci frank.

A díjnyertes a névre szóló beváltható csekket külföldi munkahelyén kapja meg.

A pályázat a következőket tartalmazza: 1) pályázati kérelem, megjelölve az országot, az intézmény címét és a fogadó fél nevét, 2) curriculum vitae, 3) munkaterv, 4) fogadókészséget igazoló levél, 5) a szükséges nyelvtudás igazolása.

A pályázatokat a Berde Botond professzor által kijelölt héttagú kuratórium bírálja el. A sikeres pályázó 2000-ben kezdheti meg tanulmányútját.

A pályázat beadásának határideje 2000. június 15.

Dr. Jobst Kázmér
a kuratórium elnöke

Benke József

ELŐDEINK

Alföldy Jenő

1904. június 18-án született Erzsébetvárosban, Kis-Küküllő vármegyében. A négy elemi itt, a gimnáziumot Gyulafehérváron végezte. Győrben érettségizett 1922-ben. A Pázmány egyetem orvosi karán 1928. október 20-án avatják doktorrá. Egy évet dolgozik sebészként, majd a Krepuska vezette fül-, orr- és gégeklínika gyakornok, ill. tanársegéd. 1931-ben az „orr- és gégebajok, valamint a fülbetegségek szakorvosa” címet szerzi meg. 1934. január 1-jétől az Apponyi poliklinika főorvosának, Germán Tibornak a tanársegéde. 1942. május 1-jén katonai szolgálatra hívják be. A háború után, 1945. november 20-án a Pázmány Péter tudományegyetem orvosi kara magántanárrá habilitálja. 1947-től megbízott, 1949-től kinevezett főorvosa a poliklinika fül-orr-gégeosztályának. Az MTA TMB 1952. december 31-én az orvostudomány kandidátusa fokozatban részesíti.

1961. február 17-én a POTE Fül-orr-gégeklínikáján nyer tanzévkvezető egyetemi tanári kinevezést. Fő célja a klinika bekapcsolása az országos szakmai vérkeringésbe. Új irányokat nyit meg: szorgalmazza a hallásjavító műtéteket, meghonosítja a gégesébszet új irányait, bevezeti a plasztikai műtéteket, megszervezi a patológus, a radiológus, valamint a gége- és nyaksebész kollaborációját. A homloküreg műtétek terén új szemléletet ad. 1966-ban védi meg *Az arcidegbénulás kliniko-patológiájának fülészeti vonatkozásai* címmel doktori disszertációját. 1970 és 1973 között a TMB klinikai szakbizottságának tagja.

1974-ben nyugdíjba vonult. Szakmájának történetét kívánta megírni.

1981. november 19-én hunyt el Budapesten.

Barta Imre

1899. szeptember 30-án született református vallású kereskedő családban Kecelen, Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegyében. Elemi iskoláit szülőfalujában végezte, a középiskolát a fővárosban, az István úti és a Tavaszmező úti állami főgimnáziumban.

1917-ben bevonult a 30. honvéd gyalogezredhez és 1918 októberéig teljesített katonai szolgálatot az orosz és az olasz fronton. Zászlósként szerelt le. 1919-ben iratkozott be a Budapesti Királyi Magyar Tudományegyetem orvosi karára, de még a fővárosban „átment” az Erzsébet tudományegyetem orvosi karára. Pécsen avatták doktorrá 1924. május 19-én. Az Ángyán-klinikán kapott állást. Előbb díjtalan, majd díjas gyakornok, ill. fizetéstelen, majd díjas tanársegéd.

Közben az 1928/29-es, ill. az 1929/30-as tanévben Berlinben Schilling professzor klinikáján dolgozott. 1933 novemberében lett egyetemi magántanár. Jelentékeny irodalmi munkásságot fejtett ki egyetemi éve alatt, amit folytatott 1936. március 10-e után is, amikor a mohácsi kórház belgyógyász főorvosává nevezték ki.

Ángyán professzor után lett az orvostudományi egyetem belklinikájának igazgatója, és 1960. február 28-án nevezték ki egyetemi tanárnak. 1967 nyarán váltották le az 1967-es izraeli-arab háborúval kapcsolatban tett megjegyzéseiért.

Az orvostudományok doktora volt. 1967-ben jelent meg *Klinikai cytologia szövettani vonatkozásokkal* (Bp., 288 p.), a következő évben ugyancsak a Medicina Kiadónál *A lép belgyógyászati betegségeiben* (247 p.).

1978. november 18-án halt meg. A pécsi köztemető III. V. 1/a parcellájában nyugszik.

Huth Tivadar

1896. szeptember 19-én született Bonyhádon. Elemi iskoláit szülőfalujában végezte, középiskolai tanulmányait a fővárosban. 1915-ben kezdte az egyetemet a Budapesti Királyi Magyar Tudományegyetem Orvostudományi Karán, azonban az I. világháborúban éveket töltött a fronton, így csak 1925-ben avatták orvosdoktorrá. 1926-tól a Budapesti Magyar Királyi Pázmány Péter Tudományegyetem orvosi fakultásának urológiai klinikáján dolgozott. 1941-ben magántanárrá habilitálták.

1948 áprilisában nevezték ki a Pécsi Tudományegyetem orvosi karának sebészeti klinikájára klinikai főorvosnak, és megbízták az urológiai klinika megszervezésével. A klinikát 1952-ben nyitották meg, s kinevezték annak tanszékvezető docensévé. 1952-ben az orvostudományok kandidátusává minősítették.

1956. február 1-jén lett egyetemi tanár. 1957. november 1-jén a Pécsi Orvostudományi Egyetem első rektorává nevezte ki a minisztertanács. 1958 novemberében országgyűlési képviselővé választották. Rektorsága idején kezdődött meg az új egyetemi építkezés.

Közleményeinek száma 54, amelyek magyar, német és angol nyelven jelentek meg. Az urogenitalis tuberculosis címmel könyve jelent meg. 1961-ig volt az egyetem rektora. Rektorságának utolsó két évében már súlyos beteg volt. Betegsége három hosszú évig kínozza.

1962. június 16-án halt meg Pécsen.

Póka László

1908. április 26-án született Aradon. Elemi iskoláit Aradon végezte, a gimnáziumot és az egyetemet Debrecenben. A debreceni egyetem orvostudományi karán 1932-ben kapott diplomát. 1935-ben az orvosi kar sebészeti klinikáján kapott műtősebészti képeztetést. 1936-tól 1942-ig a budapesti Rókus kórházban dolgozott, előbb mint alorvos, később mint adjunktus. 1942-től a keleti fronton teljesített katonai szolgálatot. Mint tartalékos orvos főhadnagy szerelt le. 1942-től 1959-ig Egerben a megyei kórház sebész főorvosa volt. Újtípusú műtéteket dolgozott ki a nyelőcső-gyomor-bélsebészetben. A modern anaesthesia bevezetésével megteremtette a tüdő- és szív műtétek feltételeit. 1958-ban védte meg kandidátusi disszertációját *A gyomorrák korszerű gyógyítása* címmel.

1959. június 30-án nevezték ki a Pécsi Orvostudományi Egyetem I. sz. Sebészeti Klinikájára tanszékvezető egyetemi tanárnak. Tudományos munkássága főleg a gyomorfekély, gyomorrák sebészeti gyógyításával foglalkozott. A hasnyálmirigy sebészetében, a mellkasi deformitások sebészti gyógyításában és a műtét utáni állapot kutatásában fejlesztett ki új módszereket. Úttörő munkásságot végzett a szívsebészet és az anaesthesiologia megteremtése területén. 60 éves korában nyugdíjazták. Ezt követően 1970-ben kinevezték az Országos Onkológiai Intézet Sebészeti Osztályának vezetőjévé. Itt írta meg doktori értekezését, ami a nagy radikális műtéteket követő paralytikus ileus kérdéseivel foglalkozott. Több mint 60 tudományos közleménye jelent meg külföldi és hazai szakfolyóiratokban. Több hazai és külföldi tudományos társaság választotta tagjává.

1990. február 22-én halt meg Budapesten.

Romhányi György

1905. szeptember 15-én született Szár községben, Fejér vármegyében. Székesfehé-

váron érettségizett 1923-ban. Orvosi tanulmányait a Pázmány Péter tudományegyetemen végezte. 1929 novemberében kapott orvosi oklevelet. Ugyanebben az évben a kórbonctani intézetben gyakornok. Később tanársegéd, majd adjunktus. Külföldi tanulmányúton járt 1930-ban Berlinben Andersnél, 1931-ben Bécsben Sternbergnél. 1933-ban a tihanyi biológiai kutatóintézetben dolgozott ösztöndíjjal. 1938-ban tanulmányúton volt Lengyel-, Finn- és Svédországban. 1938-ban habilitált *A vérképzőszervek kórbonctana és kórszövettana* tárgykörből. 1940-ben intézeti laboratóriumi főorvossá nevezték ki, 1941-ben pedig intézeti tanárrá. 1946-tól a szombathelyi kórház központi laboratóriumát és prospekturáját vezette mint főorvos.

1951. október 1-jén nevezték ki a POTE Kórbonctani Intézetének tanszékvezető egyetemi tanárává. A patológia

minden területén maradandót alkotott. Kutatásai korát megelőzőek voltak. Az elektronmikroszkópos módszerek alkalmazhatósága előtt fogalmazta meg az ultrastruktúra és funkció egységes szemléletén alapuló nézeteit. Míg finomszerkezeti kutatás a *Nature*-ben megjelent közleményei kapcsán váltak ismertté, patológusi szakkörökben az amyloid szubtypusai elkülönítésére kidolgozott eljárása lett közkincsé. 1976-ban vonult nyugdíjba. 1982-ben lett az MTA levelező, 1987-ben rendes tagja. Számos hazai és külföldi tudományos társaság tagja. Így pl. a Deutsche Akademie der Naturforscher Leopoldina tagja volt. Több kitüntetés, így Állami-díj, Pro Universitate, Munkaéremrend, Pro Urbe birtokosa. Legendás hírű memóriája volt, tanítványait 20 év múlva is nevükön szólította.

1991. augusztus 29-én hunyt el Pécsen.

Szentágothai János

1912. október 31-én született Budapesten. Iskoláit itt végezte. 1930-ban iratkozott be a Pázmány egyetem orvosi karára, ahol már az első félév után Lenhossék anatómiai intézetébe került, s 1934-ben *Szövettani és kísérletes vizsgálatok az arcidegen c. pályamunkáját* Lenhossék felolvasa az akadémián. Még hallgatóként írta első közleményét a vegetatív alapfonatról német nyelven. Ugyanezen évben franciául is publikált, de csaknem minden írása német nyelven jelent meg. 1936-ban szerezte meg diplomáját, előbb gyakornok, majd tanársegéd lett. Schimert János 1940-ben nevét Szentágothaira változtat-

ta. 1940-ben lett adjunktus és magántanár (az 1939/40. tanévet Bázelen töltötte). 1940 októberében a nagyváradi hadikórházba vonult be. 1945-ben amerikai fogásba került, ahol rábízták egy katonai kórház vezetését. 1945 nyarán Entz Béla dékán őt hívta meg az anatómia élére. 1946 márciusában magántanárként vette át az intézet vezetését, s 1947. február 28-án lett rendkívüli tanár. 1946-tól Szentágothai részt vesz a Kiss-Szentágothai anatómiai atlasz ábráinak készítésében. 1948-ban az MTA levelező tagjává választotta. 1950-ben Kossuth-díjat kapott.

1951. szeptember 15-én nevezték ki egyetemi tanárnak. Német nyelvű monográfiája 1952-ben jelent meg. Közben kiadásra érett *Az ember anatómiájának atlasza* (Kiss Ferencsel), amely a későbbiekben 82 kiadást ért meg és 32 nyelven jelent meg. Újabb monográfiája: *The Cerebellum as a Neuronal Machine* (1967). 1967-ben lett az MTA rendes tagja. 1971-ben jelent meg *Funkcionális anatómia c. műve*. 1973 és 1976 között az MTA alelnöke. 1975-ben jelent meg: *Conceptual Models of Neural Organization* (MIT Press). 1976-ban ment nyugdíjba mint intézetvezető, bár továbbra is tartott magyar, német és angol nyelvű előadásokat az egyetemen. 1976-ban lett az MTA megbízott elnöke, 1977-ben pedig elnöke (1985-ig). 18 külföldi akadémia tagja volt.

1994. szeptember 8-án hunyt el Budapesten.

Fotók: ifj. Vadász István

Emlékkönyv

Kovács Bálint

professzor tanári működésének

10. évfordulója alkalmából

Előszó

A szerzők és valamennyi munkatárs nevében

Hogyan mérhetjük le egy klinika, s így az intézmény vezetője teljesítményét?

Sok mérce alapján ítélnünk. Hány cikk született az intézmény dolgozóinak tollából? Mennyi a klinikán dolgozó orvosok száma? Hány műtétet végeznek egy év alatt? Hány beteget ápolnak az osztályon egy évben, hányat lát el az ambulancia? Hány (új) műszer működik (porosodik) a klinikán? Hány helyi és országos bizottságban ül a klinika hány dolgozója? Jól érzik-e magukat munkahelyükön a beosztottak?

Az utóbbi kérdés túlságosan szubjektív, különben is ki tudja, mennyire őszinte a beosztott, meg meri-e mondani azt, amit gondol? Az előbbi kérdések pedig hiába objektívek, a rájuk adott felelet nem adhat értékmérő választ. Aki a műszerek vagy a közlemények számában találja meg egy gyógyító intézmény értékét, az nem biztos, hogy betegként oda kívánna befeküdni.

Hát akkor?

Amikor ezt a kérdést egyszer feltette nekem valaki, habozás nélkül ezt válaszoltam: „Kérdezd meg az ott dolgozókat, milyen érzéssel néznek reggelente a tükörbe. Ha nincs lelkiismeret-furdalásuk, mert úgy érzik, megtettek, megtehettek mindent a munkahelyükön azért, hogy betegek az elérhető legmagasabb szinten gyógyulhassanak, akkor minden rendben van. Ha nem, akkor vagy magukban, vagy a munkahely vezetőjében keressék a hibát.”

Sokszor álmodoztunk, terveztünk, vitatkoztunk Kovács adjunktussal annak idején arról, hogy milyen munkahelyet is szeretnénk magunknak. Olyat, ahol van mód egyéni ötletek kipróbálására. Olyat, ahol az ötletek életrevalóságát nem a válllapra varrt csillagok száma dönti el, hanem az ötlet értéke. Olyat, ahol nemcsak megtört az egyéni ambíció, hanem támogatásra lel. Olyat, ahol minden szakterületnek van gazdája, aki bizonyos, felelősséget is vállaló önállóságot érez. Olyat, ahol a beteg érdeke dönti el, ki kit, mikor s hogyan operál, nem pedig az operatőr rangja. Olyat, ahova a beosztott nem görcsbe rándult gyomorral lép be reggelente, ahová páni félelemmel tér vissza szabadsága után, hanem a munka örömeivel, a kihívás legyőzésének meg-megújuló vágyával. Olyat, ahol nevetni is szabad. Olyat, ahol

nem nyolctól négyig kell dolgozni, hanem szabad kicsit késni is, és szabad este nyolcig maradni, ha megkívánja a feladat.

Olyat, ahol nemcsak korbács van, hanem méz is. Olyat, ahol nemcsak feltételeket szabnak, hanem feltételeket biztosítanak is. Olyat, ahol a jövőt tervezni nemcsak lehet, de kell is. Olyat, ahol a beosztott is ember, ahol a beosztottnak is lehet szava, sőt elvárják, hogy önálló véleménye legyen. Olyat, ahol a beosztott átlagon felüli teljesítménye nem arra sarkallja a főnököt, hogy a félre lépjen, hanem épp ellenkezőleg, a gázra: még többet, még jobban, még magasabbra.

Szóval, akkor a pécsi szemklinika, Kovács professzor úr, több mint egy évtizedes működése alatt elérkezett a csúcsra?

A csúcsra még nem jutottunk fel, de nagyon messzire jutottunk az úton. Működik egy világszínvonalú elülsőszegmens sebészeti részleg, egy komoly elektrofiziológiai laboratórium, egy nemzetközileg is az élvonalban szereplő vitreo-retinalis és traumarészleg. Élénke a nemzetközi kapcsolatok, rendelkezésre állnak mindazok a műszerek, amelyek a legmagasabb szintű betegellátást biztosítják, a közlemények jelentős része nemzetközi jegyzett, rangos folyóiratokban jelenik meg, szervezett a képzés és a továbbképzés.

zés. Az e kötetben található tudományos munkák szerteágazó témaválasztást mutatnak, de egyöntetűen igényes megközelítéssel íródtak. Értékelésüket azonban az olvasónak kell elvégeznie.

Az elért eredmények az egész munkacsoport érdeme; egyetlen főnök sem kérhet nagyobb elismerést munkájáért, mint hogy munkatársai méltóak legyenek a bizalomra. A főnök érdeme, ha megfelelően választotta ki a munkatársait, s hagyja őket dolgozni, ha támogatja, elismeri őket. A munkatárs viszont kevés dolgot kell, hogy többre értékeljen a főnök részéről, mint azt, hogy nem kell magában tartania a véleményét akkor sem, ha az eltér a főnöke véleményétől. Ha tudja: szemébe nézhet a munkahelyi vezetőnek és megmondhatja: úgy érzi, igazságtalanság történt vele. És a főnök elgondolkodik, és képes rá, hogy elismerje: az adott esetben a munkatársnak van igaza.

Nagyon kevés főnök hajlandó erre. Mert kevés ember bölcs annyira, hogy nyilvánosan beismerje: nincs mindig igaza.

Kovács professzor úr, köszönjük az eddig megtett utat. Még van előttünk a hegyből, még mászunk tovább felfelé. Tudjuk, hová vezet az út, tudjuk, érdemes.

Kuhn Ferenc

Tiltakozás

Kellermayer Miklós professzor, az Orvoskar Klinikai Kémiai Intézetének igazgatója tiltakozást juttatott el a PTE rektorához, a miniszterelnökhöz, az oktatási miniszterhez és a főbb napi- és hetilapokhoz, továbbá a PTE Orvostudományi Hírlapjához. Az írás tárgya Kapolyi László „Honoris Causa” doktorrá avatása.

Részlet a *Tóth József* rektornak címzett, 2000. március 7-én kelt levélből: „Az ilyen botrányokat aztán nehezen, vagy soha nem tudja az egyetem kiheverni... Az idő rövidsége miatt lehetetlen volt felmérnem, hány professzor társam csatlakozna tiltakozásomhoz. Ezért egyedül tiltakozom... Ha ugyanis a díszdoktorrá avatás (március 10.) előtt egyetlen tiltakozás sem látta napvilágot, azt állíthatnánk, hogy az új egyetem teljes tanári testülete egyhangúlag elfogadta a botrányos felterjesztést ... Kapolyi László nem példakép...”

Az üggyel az Új Dunántúli Napló 2000. március 19-i, vasárnap reggeli száma is foglalkozott.

Részlet Méhes Károly cikkéből: „[...] Keller-

mayer Miklós Orbán Viktor miniszterelnöknek és *Pokorni Zoltán* oktatási miniszterhez is eljuttatta azt a levelet, amelyben kifejti, hogy Kapolyi főképp azért nem állítandó az egyetemi ifjúság elé példaképként, mert az Eocén-program egyik szellemi atyjaként és végrehajtójaként alapvetően felelős volt az ország eladósodásáért, jelenleg pedig – úgymond szocialista múltjával teljesen ellentétesen – a leggazdagabb hazai kapitalista.

Dr. Tóth József, a PTE rektora az üggyel a következőket fűzte hozzá:

– Tény, hogy a döntés, amely egyébként teljesen szabályos volt, és végigjárta az előírt fórumokat, még decemberben, a JPTE létezése idején született. Elképzelhető, hogy az orvoskari kollégák erről nem tudtak, de hát ők is hoztak be a közös egyetemre olyan korábbi döntéseket,

amiket a többi kar fogadott el. Ami Kapolyi László személyét illeti, nem hiszem, hogy szerencsés lenne ebbe is belekeverni a politikát. Itt kétségtelenül van egy erős tudományos teljesítmény, és kétségtelenül van politikum is, de mint mondtam, a díszdoktori cím odaítélésekor nem ez a mérvadó. Kellermayer professzor úr szeret leveleket írni, korábban is megtette már, bizonyára a jövőben is megteszi, tudomásul veszem, hogy ezzel együtt kell élnem, még ha nem is az én stílusom.

Tóth József természetesen nem la punkon keresztül „üzent” az intézetvezetőnek, hanem személyesen is beszéltek.

– A rektor úr azt mondta, hogy én egy nagyon öntörvényű ember vagyok – mondta Kellermayer Miklós. – Erre azt feleltem neki, hogy nem öntörvényű, hanem egyszerűen törvényű, vagyis igyekszem mindig is az erkölcsi törvényekhez tartani magam, amik nem változnak az idők során.

Kapolyi Lászlót két másik professzorral együtt a PTE díszdoktorává fogadta.”